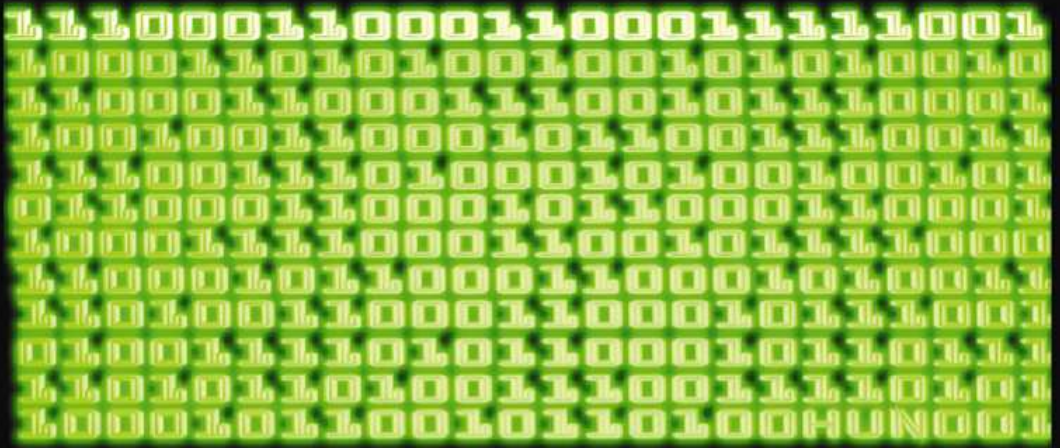

HERKES İÇİN

TEMEL BİLGİSAYAR

ve

İNTERNET KILAVUZU

Halil Ünsal NAMAZCI

**HERKES İÇİN
TEMEL
BİLGİSAYAR
ve İNTERNET
KILAVUZU**

Kapak: *Zafer YILMAZ*
Dizgi/İç Düzen: *Bayrak Matbaası*
Baskı: *Bayrak Matbaası*

İstanbul, Eylül 2012

Hazırlayan
Halil Ünsal NAMAZCI

ISBN 978-9944-0865-0-9

‘Herkes için Temel Bilgisayar ve İnternet Kılavuzu’
kitabımda maddi ve manevi olarak bana destek olan
Ramazan Uçar Hocam’a, Fikret Koşar, Dünder Ayvaz,
Hüseyin Öksüz, Hayri Çalçalı ve Fikret Aktaş abilerime
canı gönülden teşekkür ederim.

*Bu kitabı eşime, oğlum Ensar Nurullah ve kızım Esmâ
Nur’a ithaf ediyorum*

BÖLÜM 1**BİLGİSAYAR NEDİR , BİLGİSAYARIN TARİHÇESİ ,
BİLGİSAYARIN TEMEL KAVRAMLARI , DONANIM VE YAZILIM**

Bilgisayar Nedir ?	5
Bilgisayarın Tarihiçesi	6
Türkiye'de Kullanılan İlk Bilgisayar	9
Günümüzdeki Bilgisayarlar	10
Gelecekteki Bilgisayarlar	11
Bilgisayar Nasıl Çalışır ?	12
Harflerin ve Rakamların Binary Kodları	12
Bilgisayarın Temel Kavramları	14
1- DONANIM (Hardware)	14
Donanım Yapısı	15
CPU , Harddisk	16
RAM ,ROM	17
Giriş Birimleri	18
Çıkış Birimleri	19
Klavye (Keyboard)	19
Fare (Mouse)	23
Disket Sürücü	25
Yazıcı ve Kullanımı	26
Tarayıcı , CD-Rom , DVD-Rom	27
Anakart (Mainboard)	29
Monitör , Ses ve Ekran Kartı , Modem	30
Kasa , Power ve Reset Düğmeleri	32
Veriyolları	33
Giriş-Çıkış Kapıları	33
2- YAZILIM (Software)	34
a- İşletim Sistemleri	36
DOS (Disk Operating System)	38
WINDOWS	41
Bilgisayarım ve Özellikleri	41

Ağ Komşuları	42
Geri Dönüşüm Kutusu	43
Evrak Çantam	43
Belgelerim	43
Windows'da Pencereleler	43
Pencerelerin Açılıp/Kapatılması	44
Görev Çubuğu	45
Başlat Menüsü	45
Bilgisayar Nasıl Açılır?	47
Bilgisayar Açılırken Neler Olur?	47
Bilgisayar ve Sağlık	48
Alıştırma	50

BÖLÜM 2

İNTERNET KULLANIMI

Bilgisayar Ağları (Network)	52
İnternet nedir ?	52
İnternet'in Tarihiçesi	54
Türkiye'de İnternet	55
İnternet'in Avantajları	56
Kullanım Amaçları	56
Temel Tanımlar	57
Intranet	58
İnternet'in Temel Ağ Yapısı	59
İnternet de Kullanılan Protokoller	59
İnternet de Güvenlik Önlemleri	63
Dosya transferinde dikkat edilmesi gereken unsurlar.....	64
İnternet Araçları	65
Web Browser.....	65
İnternet Explorer Kullanımı	66
İnternet'teki Adres Grupları	72
FTP Programları ve Kullanımı	73

İnternet'te Arama Sayfalarının Kullanımı	74
İnternet Rehberi	76
Resmi Kurumlar	76
Üniversiteler	78
Telekom Siteleri	79
İnternet Servis Sağlayıcılar	80
Download Siteleri ve FTP Arşivleri	80
Arama Siteleri	81
Medya Kuruluşları	82
Donanım Üreticileri	83
İş Bulma ve Arama Siteleri	84
Yazılım Siteleri	84
İslam – Diyanet – Kur'an ve Hadis Siteleri.....	85
Eğitim, Eğlence Linkleri	86
Köşe Yazıları.....	
Bilgi = Güç'tür.....	90
'İNTERNET' Dedikleri.....	92
İşsizliğin Çözümü Bilgisayarda Saklı !!!.....	95
Dikkat !!! W32/Blaster-A.....	97
Bilgi Teknolojilerinde "2003 ve 2023".....	100
Mydoom'dan Kurtulma Rehberi.....	104
„CeBIT“ 2004.....	110
Bilgi Güvenliği (1)	112
Bilgi Güvenliği (2)	115
İnternet = Hayat.....	118
GEL PC, PC.....	120
Evlilik 3 Yıl içinde.....	122

BÖLÜM – 1

BİLGİSAYAR NEDİR ?

BİLGİSAYARIN TARİHÇESİ

BİLGİSAYARIN TEMEL KAVRAMLARI

DONANIM VE YAZILIM

BİLGİSAYAR NEDİR?

İnsan tarafından hazırlanarak verilen bilgileri, yine insanlar tarafından hazırlanan komutlar dizisine uygun biçimde, istenilen düzeyde ve şekilde işleyen ve bu bilgileri veren veya depolayan elektronik cihazlardır.

Örneğin bilgisayar kullandığımız bir dijital radyodan daha fazla karmaşık değildir. İkisinde açma kapama düğmeleri ile açıp kapatırız. Radyoda kanalları ayarlarken bilgisayarda da programları çalıştırmak için gerekli işlemleri yaparız.

Bilgisayarlar ingilizce açılımıyla (PC) Personel Computer yada türkçesiyle kişisel bilgisayar anlamına gelir. Artık bilgisayarlar yaptığımız işlerde ve günlük yaşantımızın büyük bir kısmında bize yardım eden en önemli yardımcılarımız haline geldiler.

Bilgisayar demek zaman, para, iş kazancı, bilgi ve güç demektir. Çünkü sanayiden eğitime, sanattan eğlenceye, turizmden sohbele her şeyde bilgisayar kendine uzun bir zaman kalkmayacak güçlü bir yer bulmuştur.

Günümüzdeki bilgisayarlar ile neredeyse aklınıza gelebilecek her türlü işlemi yapabilirsiniz. Örneğin TV izleyebilirsiniz, Radyo dinleyebilirsiniz, Fax çekebilirsiniz, Müzik dinleyebilirsiniz, Türkiye'nin veya Dünyanın her neresinde olursanız olun mesajlaşabilir, görüntülü ve sesli iletişim yapabilirsiniz, kendi filminizi ve müziğinizi yapabilir ve kendi web sitenizi yaparak dünyaya açılabilirsiniz...Bu ve buna benzer binlerce işlemi bilgisayarınız ile gerçekleştirebilirsiniz.

Bunun için günümüzde bilgisayar kullanmayı bilmek şart haline gelmiştir ve bu kitapla temel olarak bilgisayar ve yazı programlarını kullanmayı , internetde yolunuzu kaybetmeden istediğiniz bilgiyi bulabilmeyi, e-mail kullanmayı ve internetin temel yapısını öğreneceksiniz.

Bilgisayarın Tarihçesi

1937 yılında , Harvard Üniversitesinden Howard Aiken 1937 yılında, Harvard üniversitesindenHoward Aiken ilk **otomatik hesap makinesi** (MARK-I), 1943 yılında Pennsylvania Üniversitesinden J. P.Erkert'in ilk işlevsel bilgisayar olan 30 ton ağırlığındaki ve saniyede 5.000 işlem yapan ENIAC [Electronic Numerical Integrator And Calculator] (**Elektronik Sayısal Doğrulayıcı ve Bilgisayar**)'ı yaptı.

29465 - ENIAC'ın Bilgisayarın İlk Analoğu Üretici İşletim gördüğüdür.

Resim 1 : İlk İşlevsel Bilgisayar ENIAC

1951-1959 arasındaki üretilen bilgisayarlarda **vakum tüpleri** kullanıldı. Bu tüpler bir ampul büyüklüğünde, çok fazla enerji harcamakta ve çok fazla ısı yaymakta idiler. Veri ve programlar magnetik teyp ve tambur gibi bilgi saklama araçlarıyla saklandı. Veriler ve programlar bilgisayara delgi kartları ile yükleniyordu.

1959-1964 arasında üretilen bilgisayarlarda **transistörler** (10 bin adet) kullanıldı. COBOL, FORTRAN, ALGOL yüksek düzeyli diller ve işletim sistemleri geliştirildi. 1964-1970 arasında, üretilen bilgisayarlarda entegre devreler kullanıldı, on binlerce devre küçük bir silikon chip'e yerleştirildi. Düşük maliyet, yüksek güvenilirlik, ufak boyutlar, düşük enerji harcaması ve hızlı olması bu chip'lerin mikro-bilgisayar yapımında kullanılmasına neden oldu.

1970'li yıllardan sonra, büyük çaplı **tümleşik** devreler kullanılmaya başlandı. Bilgisayar donanımında bu teknolojinin kullanılması bilgisayarın hesaplama hızlarını ve güvenilirliğini arttırmış ve hacimleri çok küçültmüştür.

Mikroişlemci denilen tek bir tümleşik devre yongalarının bilgisayarlara uygulanması ile tek kullanıcılı ucuz bilgisayarlar üretilmiştir.

Yukarıda da görüldüğü gibi ilk bilgisayarlar bir oda büyüklüğünde idi. Şimdi ise gelişen teknoloji sayesinde avuç içine sığıdılar.

İlk popüler grafiksel işletim sistemi 1984 yılında, Apple Macintosh'u sürdüğünde piyasaya girdi. Microsoft firması Macintosh için sözlük işlemci ve elektronik tablo programı yazdı.

IBM, 1983 baharında, şirketin, içinde sabit disk bulunan ilk kişisel bilgisayarı olan PC/XT'sini piyasaya sürdü. Disk, yerleşik bir depolama aygıtı olarak çalışıp, 10 megabayt'lıktı.

1984'te, IBM, Intel'in 80286 micro işlemcisine dayalı, PC AT adlı yüksek performanslı ikinci kuşak bilgisayarı tanıttı. IBM PC'den üç kat hızlıydı.

Türkiye 'de Kullanılan İlk Bilgisayar

Türkiye 'de bilgisayar kullanımı, Karayolları Genel Müdürlüğünde, 1960 yılında hizmete giren ve yaklaşık 12 yıl kullanılan **IBM-650 Data Processing Machine**" ile başlamıştır.

Resim 2 : Türkiye'nin İlk Bilgisayarı

Günümüzdeki Bilgisayarlar

Yandaki şekilde de gördüğünüz gibi gelişen teknoloji sayesinde ilk bilgisayarlar 30 ton ağırlığından 170 gr 'a kadar düşmüştür. Bu yeni teknoloji harikası cep bilgisayarlarının özellikleri ise ;

Cep PC'niz sayesinde her zaman ve her yerden internete bağlanabileceğiniz, internet üzerinden istediğiniz tüm bilgilere ulaşabileceğiniz, bankacılık işlemlerinizi gerçekleştirebileceğiniz ve alışverişinizi yapabileceksiniz.

Randevularınız, adres defteriniz, yapacağınız işler ve elektronik mesajlarınız, cep PC'niz sayesinde hep yanınızda olacak.

Sesli uyarı mesajları ile takip etmek istediğiniz her şeyi cep PC'niz size hatırlatacak.

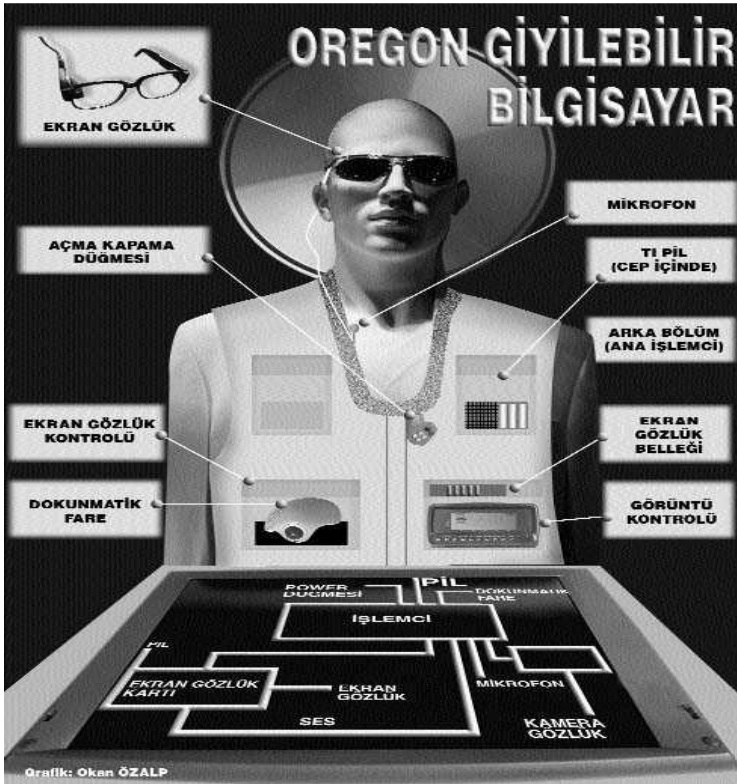
Notlarınızı el yazınızla, klavye kullanarak ya da sesli kaydederek tutabileceksiniz.

Mesajlarınızın içindeki word ve excel dosyalarını, iPAQ avuçi bilgisayarınızda görüntüleyebileceksiniz.

MP3 dosyalarını yükleyebilecek ve dilediğiniz heryerde istediğiniz şarkıları dinleyebileceksiniz.

Kızılötesi bağlantı noktası sayesinde iPAQ avuçiçi bilgisayarınızı diğer elektronik cihazlarla konuşurabileceksiniz.

Gelecekteki Bilgisayarlar

Resim 3 : Gelecekteki Giyilebilir bilgisayarlar.

Bilgisayar Nasıl Çalışır?

Bilgisayarlar , yaptığı tüm işlemleri yerine getirirken iki elektriksel olaydan hareket eder.Bu olaylar ; “açık” ve “kapalı” dır.Bilgisayarlar bu ikili olayın (açık- kapalı) farklı durumlarından , harfleri, terimleri , komutları ve kullanılan tüm karakterleri üretir.Kısaca bilgisayarlar açık (1) ve kapalı (0) durumlar; bilgisayarlar tarafından , harflere , rakamlara yada sembollere dönüştürülerek görüntülenirler.

Bilgisayarda bilgiyi (datayı) temsil eden 2 kavram vardır. Bunlar 0 ve 1 dir.Bilgisayarlar ikilik sayı sistemini kullanırlar.İkili sayı sisteminde kullanılan 0 ve 1 elektronikte “0” yokluğu (kapalı) “1” ise varlığı (açık) temsil eder. İkili (Binary) sayı sisteminde 2 farklı durum olduğundan (0 ve 1) : bu sistemde tasarlanan bilgisayarlar hem basit hemde güvenilirdir ve hata olasılığı en aza indirilmiştir.

Harflerin ve Rakamların Binary (İkili) Kodları

0 = 001010 1 = 000001 2 = 000010
3 = 000011 4 = 000100 5 = 000101
6 = 000110 7 = 000111 8 = 001000
9 = 001001

A = 110001 B = 110010 C = 110011
D = 110100 E = 110101 F = 110110
G = 110111 H = 111000 I = 111001
J = 100001 K = 100010 L = 100011
M = 100100 N = 100101 O = 100110
P = 100111 Q = 101000 R = 101001
S = 010010 T = 010011 U = 010100
V = 010101 W = 010110 X = 010111
Y = 011000 Z = 011001

Bit:O Ve 1'lerden oluşan bilgidir. Bilgisayarda en küçük bellek birimi BIT tir.

1 Byte (bayt) : 8 Adet bit' in yan yana gelmesinden oluşan bilgi birimidir. 1 byte ile 2^8 bit' lik yani 256 karakter ifade edilir. Grafik, karakter gibi bilgileri üzerinde toplar.

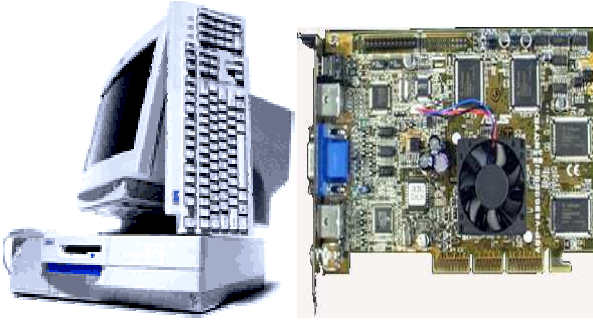
1 KB (Kilobayt) : 1024 byte' ten oluşur.= 2^{10} bit

1 MB (Megabayt) : 1024 KB' tan oluşur. = 2^{20} bit

1 GB (Gigabayt) : 1024 MB ' tan oluşur = 2^{30} bit

Bilgisayarın Temel Kavramları

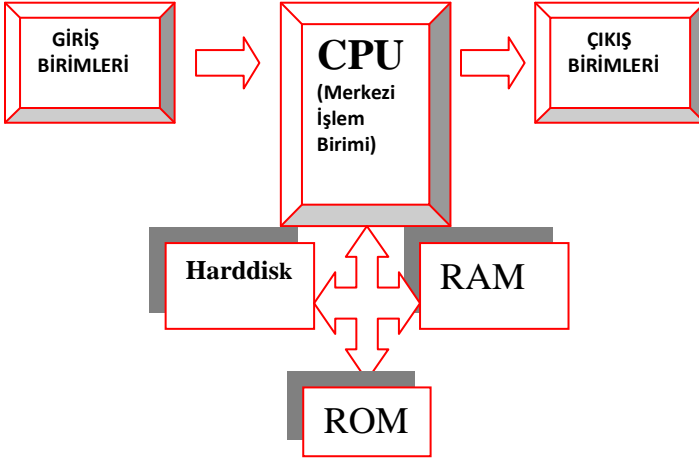
Bilgisayardan söz edildiği zaman birbirini tamamlayan iki kavram akla gelir. Bunlardan birincisi **donanım** , ikincisi ise **yazılımdır**.

Bilgisayarı oluşturan her türlü elektronik ve mekanik bölümlerine **donanım** (hardware) denir. **Yazılım** (software) ise; bilgisayarın çalıştırılması için gerekli olan ve bilgisayarda çeşitli işlemler yapılmasına imkan sağlayan programa denir.

1 – DONANIM (HARDWARE)

Bilgisayarın bünyesinde bulunan her türlü mekanik ve elektronik cihazları (donanım) oluşturur . Bilgisayarların fiziksel kısımlarına donanım denilmektedir. Elle tutulabilirler. Ekran, klavye, Sabit disk (harddisk), fare, yazıcı, bellek, mikroişlemci, tarayıcı,...

Donanım Yapısı**Resim 4 : İşlemci ön ve arka yüzü**

1 - CPU: Central Processing Unit (Merkezi İşlem Birimi). Ana İşlem Ünitesi, Merkezi İşlemci ya da kısaca işlemci. Bilgisayarın program komutlarını bellekten aldıktan sonra kodlarını çözen ve karşılığı olan işlemleri yerine getiren merkez birimi. CPU genellikle bilgisayarın beyni olarak tanımlanır. Çünkü tüm işlemler CPU tarafından yapılır. Bu nedenle bir bilgisayarın işlem yeteneği ve hızı işlemcisinin yeteneği ve hızıyla doğrudan ilgilidir.

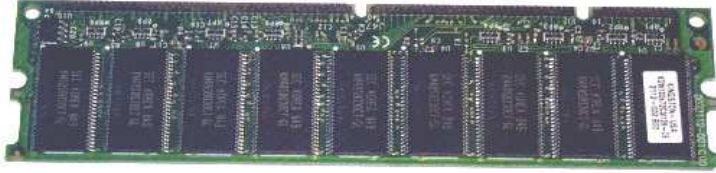

Resim 5 : Sabit Disk (Harddisk)

2 - HARDDISK: Sabit disk.

Bilgisayarlarda bilgi depolama ünitesi. Sabit diskler büyük miktarda bilgiyi uzun süreli olarak saklamak için kullanılan manyetik disklerdir. Genellikle taşınabilir olma özelliği yoktur. Zaten bu yüzden de sabit disk adını almışlardır. Bilgisayar kasasının içinde kendileri için ayrılmış yuvalara yerleştirilirler. Sabit diskler özellikle disketlerle karşılaştırıldığında çok büyük miktarda bilgi depolama özelliğine sahiptirler.

Bilgileri silinmeyen manyetik ortamlarda tutma ve geniş hacimli bilgilere hızlı olarak ulaşmak için kullanılan giriş ve çıkış birimidir. Disketten farkı;büyük kapasiteli hızlı ve PC içerisinde sabit olmasıdır.

Resim 6 : SD-Ram

3 - RAM: Random Access Memory. Rasgele Erişimli Bellek. Herhangi bir noktasına doğrudan erişilebilen bellek tipi. Bir bilgisayarın ne kadar RAM'a sahip olması gerektiği, kullandığı işletim sistemi ve çalıştıracağı programların ihtiyaçlarına bağlıdır. Özellikle grafik kullanıcı yüzüne sahip işletim sistemleri daha çok RAM kullanır.

Resim 7 : VIA Yonga

4 - ROM: Read Only Memory. Salt Okunur Bellek.

İçerdiği verilerin üzerine sadece bir kere yazıldığı ve bir daha değiştirilemediği bellek tipi. ROM'lar bilgisayarlarda hiç değişmeyecek ancak sürekli kullanılan bazı programları saklamak için kullanılır. Bilgisayarın yüklenmesini sağlayan ana program gibi... Bir ROM yongası üreticisinden çıktığında içeriği belirlenmiştir. ROM'ların RAM'lerden en önemli farkı, elektrik akımı kesildiğinde RAM'lerin sakladıkları bilgileri kaybetmelerine rağmen, ROM'ların etkilenmemeleridir. Üretici firma tarafından ilk imalatı esnasında yerleştirilir. Yazma yapılamaz.

GİRİŞ BİRİMLERİ

Klavye, mouse , barkod okuyucu , optik okuyucu , tarayıcı , disket , kamera , dijital fotoğraf makinası gibi elemanlar bilgisayarın giriş birimlerini oluştururlar.

Resim 8 : Barkod Okuyucu ve Klavye

ÇIKIŞ BİRİMLERİ

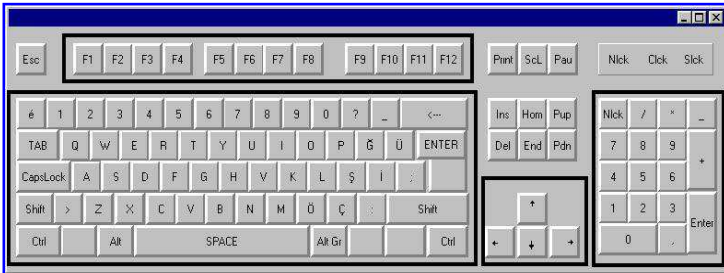
Monitör, Printer (Yazıcı) gibi elemanlar bilgisayarın çıkış birimlerini oluşturur.

KLAVYE : (Keyboard)

KLAVYE : (Keyboard)

Bilgisayarın bilgi girişinde kullanılan ve daktiloya benzeyen parçası. Klavyeler harflerin dizilişine göre farklı tiplerde olabilirler. Sol üstte bulunan harf Q ise Q klavye F ise F klavye olarak adlandırılır. F klavyede harfler Türkçe daktilolarda düzenledikleri şekildedirler.

Klavye veri giriş birimidir. Klavyeler üzerinde bir yazı karakterlerinin karşılığı tuşlar bulunur. Bunlar A-Z' ye harf tuşlarını içerir. Bunun dışında klavye üzerinde fonksiyon tuşları , kontrol tuşları ve sağ tarafta sayısal klavye olarak adlandırılan tuş takımı vardır.

Klavye üzerindeki tuşları 4 kısımda inceleyebiliriz;

1. Fonksiyon tuşları
2. Standart tuşlar
3. Rakam tuşları
4. Yön tuşları

FONKSİYON TUŞLARI :

Bu tuşlar her programlama dilinde ve işletim sisteminde farklı görevler almıştır. F1 den F12 ye kadardır.

STANDART TUŞLAR :

Bu bölümde A ile Z arası harfler 0 ile 9 arası rakamlar !,^," , ? vb. gibi işaret tuşları ile bazı özel tuşlar bulunur.

RAKAM TUŞLARI :

Bu bölümde 0 ile 9 arası rakamların yanında bazı özel fonksiyonlar bulunur. "NUM LOCK" bir kez basıldığında ışık söner ve rakamlar yerine özel fonksiyonlar çalışır.

YÖN TUŞLARI :

İmleci sola , sağa , yukarı ve aşağı doğru hareket ettirmekte kullanılırlar.

ÖZEL TUŞLAR:

Backspace(← işaretli tuş): İmlecin bulunduğu yerden sola doğru tek tek tamamını siler.

Delete (Del): İmlecin bulunduğu yerden sağa doğru tek tek siler.

Print Screen : Yazılan yazıyı yazıcıya yollar.

Caps Lock: (Bu tuş açıksa klavyenin sağ üst köşesinde ışık yanar) Büyük harf yada küçük harf tuşu.

Num Lock: (Bu tuş açıksa klavyenin sağ üst köşesinde ışık yanar) tuş açıkken klavyenin sağ tarafında bulunan rakamları kullanabiliriz.

Scroll Lock: Bu tuşa basıldığında imleç kilitlenir ve ekran kayar.

Pause : Bu tuşa basıldığında ekran durur.

Insert: Araya yazı yazacağı zaman kullanılan bir tuştur.

Control+Alt+Del: Aynı anda basıldığında bilgisayarın açma –kapama düğmesine basmadan hafızayı tamamen silmemizi ve bilgisayarı yeniden başlatmamızı sağlar. Ayrıca tuş kilitlenmesini de açar.

Ctrl+C: İşletim sistemi komutlarını çalışma anında durdurur.

Ctrl+Break: Programlarda çalışmayı durdurur.

Home: İmleci satırın başına getirir.

End : İmleci satırın sonuna götürür.

Page up: İmleci bir ekran yukarı çıkarır.

Page Down: İmleci bir ekran aşağıya indirir.

Space Bar: (Harflerin altındaki uzun tuş)
Yazı yazarken harf aralığı vermek için kullanılır..

Tab Tuşu: Bu tuşa basıldığında imleci 8 karakter birden sağa hareket ettirir.

AltGr : (Klavye üzerinde bazı tuşlar ikiz, bazı tuşlar üçüz görevlidir) İkiz görevliler Shift tuşu ile basılırsa ikinci karakteri yazar.

FARE : (MOUSE)

Mouse Kullanımı: Windows da bulunan simgelere, programa ve menülere ulaşmak için kullanılır.

Mouse işareti işlem yapılacak nesne üzerinde iken işleme başlanır. Mouse aşağıdaki şekillerde olabilir;

Normal Seçim

Yardım Seç

Çalışıyor

Meşgul

MOUSE KULLANIMANA İLİŞKİN TEKNİKLER

- 1. Bir kez tıklama (enter):** Mouse göstergesi seçilecek nesnenin üzerine yerleştirilip Mouse' un bize göre sol tuşuna bir kez tıklanır. Bu işlem ile seçilen nesneye ait

işlem kutusu mavi renk alır.Bu tekniği taşıma işlemlerinde kullanırız.

2. **İki kez Tıklama** : Mouse göstergesi nesne üzerinde iken Mouse sol tuşuna çift tıklandığında nesneye ait pencerenin açılmasını ve ya nesnenin temsil ettiği programın çalışmasını sağlar.
3. **Basılı Olarak Sürükleme**: Mouse göstergesi nesne üzerinde iken Mouse sol tuşu basılı tutularak nesne istenilen yere taşınır.Tuş serbest bırakıldığında işlem biter.
4. **Sağ Tuşa Tıklama**: Mouse göstergesi bir nesne veya pencere üzerinde iken sağ tuşa tıklanırsa o nesne veya pencere hakkında yapılabilecek işlemleri içeren kısa yol menüsü denilen menü ekrana gelir.

FARE'NİN TEMİZLENMESİ

Farklı çeşitlerde fare olmasına karşın genel manada fare temizlemek için şu sıra izlenir;

1 – Farenin arka kısmı çevrilir.

2 - Farenin altındaki topun bulunduğu yuvayı çevirerek açıp , topu çıkartıp dönen parçaları temizleriz.

3 - Tekrar topu yerine takarak fare temizleme işlemi bitmiş olur.

Resim 9 : Disket Sürücü

DISKET SÜRÜCÜ

Disket: Yapılan işlemlerin sonuç olarak saklandığı ve tekrar bilgisayara gönderildiği giriş ve çıkış birimidir. Taşınabilirler. Diske veri yazan ya da okuyan birim. Disk sürücüler okuyup yazdıkları disk tipine göre çeşitli isimler alır: Disketlere okuyup yazan disket sürücüler, optik disklere okuyup yazan optik sürücüler gibi... Genelde, disk sürücü dendiğinde sabit disk sürücü kastedilir. Disk sürücüler bilgisayarın içine yerleştirilebileceği gibi, bir dış ünite olarak da bağlanabilir.

Kullanmak için önce formatlamak gerekir. Disketlerin içi dairesel bir yapıda olup track denilen izler ve sektör denilen alanlardan oluşur. Disketler boyutlarına göre ikiye ayrılır:

Disket üzerinde bulunan koruma(Write Protect) kapatıldığında disketteki bilgiler yalnızca okunabilir. Yazma ve silme işlemleri yapılamaz. Ancak koruma açıldığında yapılabilir.

SÜRÜCÜYE DİSKET TAKMA VE ÇIKARTMA: Demir metal kısmı ve etiketli bölümü üste gelecek şekilde ve ok yönünde bilgisayara takılır. Sürücüden gelen tık sesi: disket yuvasına yerleşir. Disket çıkartma düğmesine bastığımızda disket dışarı çıkar. Işık yanarken disket çıkarılmaz. Çünkü ışık yanıyorsa disketten bilgi okunuyor yada bilgi yazılıyor demektir.

Resim 10 : Lazer Yazıcı

YAZICI (PRINTER) :

Bilgisayar ile üretilen metin ve resimleri kağıda basmak için kullanılan araç

Bilgisayarda üretilen bilgilerin dökümler halinde alınmasını sağlayan bir çıkış aracıdır.döküm iki şekilde alınır; Yazı olarak(Bu yazıcının hızını arttırır), Grafik olarak(Bu yazıcının hızını keser)

Resim 11 : Tarayıcı (Scanner)

SCANNER: Tarayıcı.

Her hangi bir yazıyı ve ya resmi kağıt üzerindeki haliyle bilgisayar belleğine yükler. Giriş ünitesidir. Kağıda basılı yazı ve resimleri okuyup bilgisayarların anlayacağı biçime çeviren araç.

Resim 12 : CD – Rom / CD - R

CD-ROM: Compact Disk-Read Only Memory.

Yüksek kapasitede bilgi depolamak için kullanılan optik disklerdir. CD-ROM' ların üzerine bilgiyi kaydedebilmek için özel araç kullanılır. Bu araca CD-R denir.

CD-ROM'lardaki veriler optik olarak kaydedilirler. Kolay bozulmazlar. CD-ROM'lardaki verilerin korumak için çizilmemesine dikkat etmek gerekir. CD-ROM sürücü varsa hard diskten sonraki en son sürücünün adını alır. Örneğin: Hard Disk C ve D ise, **CD-ROM sürücü E ile belirtilir.**

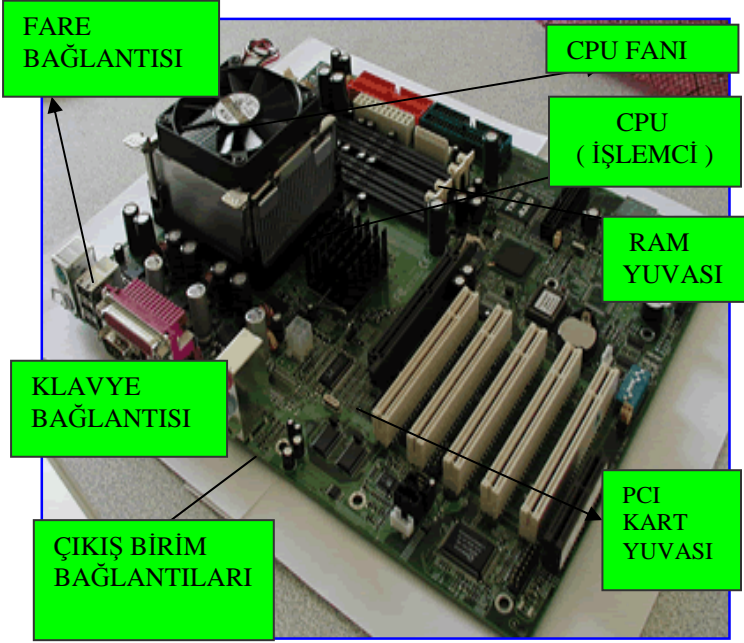
CD-ROM SÜRÜCÜLERİNE CD TAKMA VE ÇIKARTMA: CD sürücü üzerinde bulunan açma-kapama düğmesi ile CDler yazılı kısmı üstte,parlak kısmı altta olacak şekilde yuvaya yerleştirilir.

Resim 13 : DVD-Rom

DVD-ROM: Dijital Versatile Disk.

CD-Rom'ların yerini alması beklenen yeni bir optik disk teknolojisi. 133 dakikalık bir filmin tek bir diskte tutulması sağlanabilecek.DVD-Rom oynatıcı denilen aletlerin normal CD-Romları da oynatması söz konusu.

Resim 14 : CPU takılı bir Anakart

ANAKART (MAINBOARD) :

yarlardaki temel devre ve bileşenleri üzerinde bulunduran kart. Ana kart, CPU, BIOS, bellek, depolama aygıtı arabirimleri, seri ve paralel portlar, genişleme yuvaları ve ekran, klavye gibi çevre ünitelerinin denetleyicilerini bulundurur. Bir PC' yi daha iyi bir modele çevirmek için ana kartı değiştirmek gerekir. Ana kartla birlikte sadece CPU değil, ROM ve ana bellek de daha iyi modele geçirilmiş olur.

Resim 15 : LCD Monitör

Resim 16 : Monitör

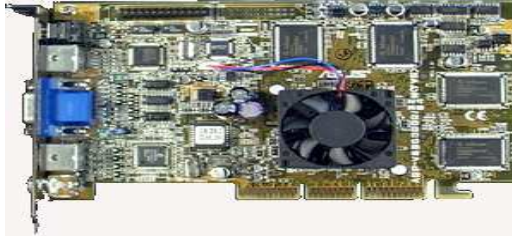
MONİTÖR: Ekran.

Bilgisayarlarla kullanıcılar arasındaki görsel bağlantıyı sağlayan birim. Ekranlar büyüklüklerine, gösterdikleri renk sayısına ve destekledikleri çözünürlük ranlarına göre sınıflanır.

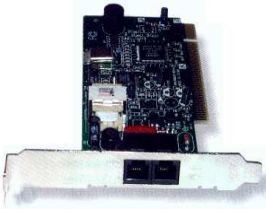
SOUND CARD: Ses kartı.

Bilgisayarın sesi işlemlerini sağlayan genişleme kartı. Bir ses kartı olmadan bilgisayar sadece bip sesleri ve oldukça mekanik melodiler çıkarabilir. Oysa pek çok yazılım ve CD-ROM' lar çok daha yüksek kalitede bir ses çıkışına ihtiyaç duyar. Ses kartları, karta bağlanan hoparlörler aracılığıyla dijital ses elde edilmesini sağlar.

EKRAN KARTI

Bilgisayarın görüntüyü işlemlerini sağlayan kart.

MODEM: Kısaltma, Modulator-Demodulator. Telefon hatlarından veri aktarmakta kullanılan araçlar. Bilgisayarlar verileri dijital olarak saklarlar, ancak telefon hatları üzerinden gönderilen veriler analog yapıda olmalıdır. Bu yüzden modemler bilgisayarların dijital yapıda sakladıkları verileri analog yapıya çevirerek gönderme işini üstlenir. Bu işlemin tersi de yine modemler tarafından gerçekleştirilir. Telefon hatlarından analog yapıda gelen sinyalleri bilgisayarların anlayacağı dijital yapıya çevirirler.

KASA :

Kasa, bilgisayar içinde bulunan donanımların bir arada bulunmasını sağlayan mekanik donanımın adıdır.

POWER : Bilgisayarımızın Açma / Kapama düğmesidir. Bilgisayarımıza elektrik gelmesini sağlar. Kasanın üzerinde bulunan büyük düğmedir.

RESET : Bilgisayarımız kilitlendiğinde açmak için kullandığımız düğmedir. Ayrıca klavyeden 2 defa **Ctrl + Alt + Del** Tuşlarına basarakta resetleyebiliriz.

VERİYOLLARI

Paralel ve seri olarak 2 yoldan oluşmaktadır. Seri veriyolları 9 pin' lik portlardan “**Erkek**” Paralel veriyolları 40 pin' lik portlardan “**Dişi**” oluşmaktadır. Veriyolları bilgisayarın çevre birimleri ile arasındaki bağı oluştururlar.

Mouse: Com Portuna / Seri

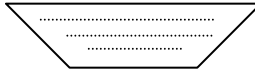
Yazıcı: LTP1 Portuna / Paralel' dir

Klavye: AT/PS2 Portuna

GİRİŞ—ÇIKIŞ KAPILARI

PORT: Bilgisayarın diğer çevre aygıtları ile ilişkisini sağlayan bağlantı noktalarına “port” denir.

SERİAL PORT: Erkek Port' tur 9-25 arasında Pini bulunmaktadır. Fare modem bağlanır. Com1, Com 2 diye çoğaltılır. Communication' dan gelir.

PARALEL PORT: Dizi konnektördür. 25 ile 40 arasında pini vardır. Yazıcı girişidir. LPT1 – LPT2 olarak değişir.

2 - YAZILIM (SOFTWARE)

Donanımı kullanmak için gerekli programlardır. Bilgisayarın nasıl çalışacağını söylerler. Bilgisayarın istenilen işlemleri yapabilmesi için gerekli olan komutlar topluluğuna yazılım denir.

Belirli bir işlemi yapmak üzere bilgisayara kurulurlar (setup, install). Örneğin: Kelime işlem (Word processor) programları son kullanıcıların yazı yazması için kullanılır. Tablolama (spread sheet), sunu (presentation), programlama dilleri (Pascal, C ...), ses (sound) programı gibi.

1. Sistem Yazılımları: Yazılım ile donanım arasındaki işleri yöneten ve aracılık yapan yazılımlardır.

Ör: Win95, Win98, WinMe, Win2000, NT Workstation, NT Server, Linux ...

Yararlı Programlar: İşletim Sistemi ile verilen format, sıkıştırma, kurtarma vb.

Aygıt sürücü Yazılımları (Device Driver): Çevre birimlerinin çalışması için bilgisayara yüklenen programlar.

Programlama Dilleri: Bir işi bilgisayara yaptırmak ancak belirli kodların belirli bir sıra doğrultusunda kullanılması ile olanaklıdır. Kullanılan bu koda programlama dili denilir.

Yazılan kaynak kod program derleyici veya yorumlayıcı tarafından bilgisayar diline çevrilir. Programlama dillerinden bazıları C, Pascal, Delphi, Java, Visual Basic, Visual C...

Uygulama Programları : Belli bir amacı gerçekleştirmek üzere üretilmiş yazılımlardır. Örneğin, okul yönetim sistemi programları, muhasebe programı, bilgisayar oyunları, programlama dilleri derleyicileri vb.

Uygulama yazılımları belirli uygulamaları çalıştırmak için Bilgisayarın çok amaçlı olmasına olanak tanır ve işlerin daha iyi yapılmasına yardımcı olurlar. Kelime işlemci (Word processor) yazılımları mektup, günlük plan, ders notu hazırlamada; tablolu programları öğrenci not ortalaması hesaplama, maaş bordrosu yapmada; veri tabanı yazılımı, öğrenci bilgilerinin saklanması, bulunması, güncellenmesi, düzenlenmesi ve rapor oluşturulmasında kullanılırlar. Elektronik posta yazma, grafik hazırlama, masaüstü yayıncılık, çalışma planı hazırlama, iş akışı çizimi, web sayfası oluşturma programları da uygulama yazılımlarına örnektir. **Ör:** Winamp , Winzip , ACD , ZoneAlarm ...

Ticari yazılımlar: Muhasebe, tahmin yapma, proje yönetmede kullanılırlar.

Eğlence yazılımları: Oyun, ekran koruyucu

Eğitim ve Başvuru Yazılımları: Bilgisayar Destekli Eğitim yazılımları, benzetim (simülasyon) yazılımları, elektronik ansiklopedi, atlas.

Çoklu ortam (Multimedia) Yazılımları: Bilgisayar tabanlı medya ile bütünleşik olarak hazırlanırlar. Ses, video, animasyon, resim içerirler. Çoklu ortam ansiklopedileri bunlara örnektir.

A - İŞLETİM SİSTEMLERİ

Bilgisayarların çalışabilmesi için gereken temel yazılım. Bilgisayarlar çeşitli donanım ürünlerinin belli bir tasarıma göre bir araya getirilmesiyle oluşturulur. Ancak kendilerinden beklenen işleri gerçekleştirmeleri için bu sadece donanımdan oluşan altyapı yeterli değildir. Bir kelime işlem yazılımı ile belge oluşturabilmek için önce bilgisayarın açılması, donanım ürünlerinin birbirlerini tanıması ve birlikte çalışacakları şartların sağlanması gerekecektir. Kullanıcı klavyede bir tuşa bastığında, bir harfin ekranda görüntülenmesi, yazılanların saklanmak istendiğinde belgenin disk üzerine yazılması, belgeye bir

dosya adı verilebilmesi yapılabilecek işler arasındadır. Kullanılan yazılım ne tür olursa olsun bazı temel işlemler hep aynıdır; dosyaların diske yazılması, diskten alınıp ekrana görüntülenmesi, bir dosyanın basılmak üzere yazıcıya gönderilmesi... Bu durumda tüm yazılımların üzerinde çalışacağı zemini oluşturmak ve temel işlemleri gerçekleştirmek üzere kullanılan yazılım ile karşılaşılır.

İşletim sistemi bilgisayarın her türlü altyapı çalışmalarını düzenler, çeşitli aygıtların birbirleriyle anlaşmasını sağlar. Bu sayede çeşitli uygulama yazılımları, güven içinde çalışıp kullanıcıya hizmet edebilirler. Bu yüzden bir bilgisayarın donanım özellikleri kadar işletim sistemi de önemlidir. Çünkü sistemin genel performansı gibi işlev yelpazesi de kullanılan işletim sistemine göre değişir. İşletim sistemleri bilgisayarda olup biten her şeyi denetleyen yazılımlardır. Bu yüzden sistem ne kadar karmaşıkta, işletim sistemi de o oranda gelişmiş olmak zorundadır.

Genel amaçlı bir işletim sisteminin üstlenmesi gereken işler şöyle sıralanabilir:

- ◆ Çevre birimleri ile programlar arasındaki iletişimi sağlamak. Bir kelime işlem yazılımı yazıcıya ya da CD-ROM sürücüye ulaşarak kullanılmasında olduğu gibi...
- ◆ Sistemin belleğini yönetmek, disk tamponu (disk cache) gibi ek olanaklar sağlayarak belleğin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak.

Örneğin, sanal bellek oluşturarak ana bellekten daha büyük bir alanın kullanılması.

- ◆ Saklama aygıtlarındaki dosyalara belli bir düzen erişilmesi için bir dosya yönetim sistemi oluşturmak.
- ◆ Özellikle çok kullanıcıli sistemlerde kaynaklara güvenli erişim sağlamak.
- ◆ Programlar arası veri iletişimi sağlamak.
Kullanıcının çeşitli komutlar vermesi ve programlar çalıştırmasını sağlamak

DOS (Disk Operating System)

MS-DOS: Disk işletim sistemi, çevre üniteler ile bilgisayar arasındaki giriş/çıkış işlemlerini, programların çalıştırılmasını ve dosya işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlar.

Ms-dos ortamında bilgiler ;

1. Bilgiler DOSYA' lar halinde saklanır.
2. Her dosyanın bir **ADI** ve **UZANTISI** vardır.
3. Dosyanın isim kısmı max 8 , uzantısı max 3 karakterden oluşur. İsim ve uzantı birbirinden (.) ile ayrılır.
4. Dosyalar uzantılarına göre ikiye ayrılır.

A) ÇALIŞABİLİR OLANLAR

COM (komut)

EXE (çalıştırıcı)

BAT (yığın)

B) ÇALIŞAMAZ OLANLAR

COM , EXE VE BAT haricindeki diğer dosyalar.

5. Dos makinayı açıp çalışabilir hale getirebilmesi için 3 dosyaya ihtiyaç vardır. Bu dosyalar;

1. IO.SYS 2. MSDOS.SYS 3. COMMAND.COM

Bu işletim sistemi programları ve verileri (**data**) Harddisk üzerine yazan, silen, isim değiştiren veriler üzerinde değişiklik gibi bir çok işlemi yapan komutları içerir.

İç ve Dış Komutlar

DOS' ta her hangi bir dosyayı ihtiyaç duymadan çalıştıran komutlara *İç Komutlar* denir.

DOS' ta çalışması için program dosyasının olmasına ihtiyaç duyan komutlara dış komut denir. Dış komutları çalıştırabilmek için o komutun program dosyasına ihtiyaç vardır. Mesala; FORMAT komutunu kullanabilmek için Format .com dosyasına ihtiyaç vardır.

DOS İŞLETİM SİSTEMİ KOMUTLARI

İÇ KOMUTLAR

A: A (diskete) geç C:\windows>A:
C (hard disk) geç C:

DIR

Dizindeki tüm dosyaları göster DIR
Dizindeki tüm dosyaları sayfa sayfa göster DIR /P
Dizindeki tüm dosyaları yanyana göster DIR/W
A kök dizinindeki tüm dosyaları göster DIR A:

MD

Dizin oluşturmak A:\>md okul

CD

Dizin değiştirme A:\> cd okul

Dizin Oluşturma: Yeni bir dizin oluşturmak için “MD” komutu kullanılır.

C:\> MD GÖKHAN “GÖKHAN” isimli bir dizin oluşturulur.

WINDOWS

Tanımı: Bilgisayarın açılışından kapanışına kadar aktif bir şekilde her türlü işletim ve yönetim görevlerini yürüten, bütün uygulama programlarını çalıştıran grafiksel ve etkileşimli ara birime sahip Microsoft tarafından üretilmiş işletim sistemidir.

Etkileşimli Ara Birim: Bir çok programın birbiri ile etkileşimli ve uyumlu olarak aynı anda çalışabilmesine denir. Bu programlar arasında en yaygını Windows'dur.

MASA ÜSTÜ ELEMANLARI

Windows programında kullanılacak temel nesnelere masa üstünde yer alır. Standart olarak bulunanlar ve kendi oluşturduğumuz Klasör, dosya, program ve kısayollar bulunur. Masa üstünde standart olarak şunlar bulunur;

1-Bilgisayarım:

Simge üzerinde Mouse'un sol tuşuna çift tıklanırsa, kullandığımız bilgisayar hakkında her türlü bilginin sunulduğu ve istenilen değişiklik ayarlarının yapıldığı bilgisayarım penceresi gelir. Bu pencere içerisinde sabit disk, disket sürücüsü, CD-ROM, Denetim Masası, Yazıcılar ve Çevirmeli Ağ simgeleri gelir.

 3 1/2 Disket (A:)	Disketinizin içeriğini göstermek için kullanılır.
 (C:)	Genellikle sabit diskinizin içeriğini göstermek için kullanılır.
 (D:)	2. sabit diskin içeriğini gösterir.
 (E:)	CD-ROM sürücünüzün içeriğini gösterir.
 Yazıcılar	Sisteminize yazıcı kurabilir ve yazıcılar hakkında bilgi alabilirsiniz.
 Denetim Masası	Sisteminizin tamamını denetleyebilirsiniz.
 Çevirmeli Ağ	Modem aracılığıyla diğer bilgisayarlar arasında bilgi paylaşabilirsiniz.
 Zamanlan... Görevler	Görev Zamanlayıcı, (Disk Birleştiricisi gibi) görevleri, sizin için en uygun zamanda düzenli olarak çalışacak şekilde zamanlamanızı sağlayan bir araçtır.

2-Ağ Komşuları: Bilgisayar Windows, Network gibi bir ağ ortamında çalışıyorsa bu simgelerden yararlanarak diğer terminallere bağlanma ve yazıcı paylaşımı işlevleri yapılır.

3-Geri Dönüşüm Kutusu: Silinen dosya ve klasörlerin geçici olarak tutulduğu yerdir.

DOLU

BOŞ

4-Evrak Çantam: Taşınabilir bir bilgisayar varsa bu bilgisayar ile oluşturduğumuz dosyaları ev veya işyerimizdeki bilgisayar ağına yüklememizi sağlar.

5-Belgelerim: Kullanıcıların hazırlamış olduğu metin, tablo, ses, resim gibi öğeler içeren dokümanların (belgelerin) bir arada tutulduğu klasördür.

WINDOWS'DA PENCERELER

Tüm Windows uygulamalarında pencereler kullanılır.Pencereler bütün programlarda aynı özellikte elemanlara sahiptir.

PENCERLERİN KAPATILIP AÇILMASI VE KÜÇÜLTÜLMESİ

Bilgisayar da görünen pencerenin kapatılmasını sağlar. Pencerenin en üstünde sağ köşede yer alır.

Bilgisayar da görünen pencerenin simge durumuna indirilmesini sağlar. Pencerenin en sağ üst köşesindedir.

Bilgisayarda görünen pencerenin tam ekran yapılmasını veya önceki boyuta getirilmesini sağlar. Pencerenin sağ üst köşesinde yer alır.

Menü Çubuğu : Genellikle başlık çubuğunun altında yer alan ve üzerinde menü isimlerinin bulunduğu satırdır. Çalıştığımız uygulamada yapılacak işlemleri içeren komutlardan oluşur. Mouse yoksa F10 tuşu ve ya Alt tuşu ile birlikte komut başlığındaki altı çizili harfe basılırsa aktif hale gelir.

Durum Çubuğu: Açık olan pencere hakkında size bilgi verilen çubuktur.

Kaydırma Çubuğu: Düşey kaydırma yaparken pencerenin sağ kenarı boyunca, yatay kaydırma yaparken de pencerenin sol kenarı boyunca görünen bir şerittir. Bir kaydırma çubuğu, kaydırma okları ve bir kaydırma kutusu içerir.

Başlık Çubuğu: Denetim menüsü, açılan nesne penceresinin adı,ekran boyut düğmeleri vardır.

Çalışma Alanı İçerisine Simge Yerleştirme: Masa üstündeki nesnelere belli bir düzene göre yerleştirmek için **Mouse' un sağ tuşuna** tıklanır.

Burada; **Simge Yerleştirme menüsünde;**

- Ada Göre:** A' dan Z' ye doğru yerleştirir.
- Türe Göre:** Uzantıyı A' dan Z' ye doğru yerleştirir.
- Boyuta Göre :** Kapladığı alana göre yerleştirir.
- Tarihe Göre :** Kaydedildiği tarihe göre yerleştirir.
- Otomatik:** Windows'un kendi sistemine göre yerleştirir.

GÖREV ÇUBUĞU

Bir programı her başlattığınızda ya da her açtığınızda, o pencereyi temsil eden bir düğme görünür. Pencere arasında geçiş yapmak için, istediğiniz pencerenin düğmesini tıklatın. Bir pencere kapatıldığında, düğmesi de kaybolur.

BAŞLAT MENÜSÜ

Tıklandığında sol alt köşeden başlayarak yukarıya doğru bir liste ekrana gelir.

Bu nesnelerin görevleri:

Programlar: Windows üzerinde tanımlanmış programlar ve donatılar yer alır.

Donatılar: Windows ile birlikte bilgisayara yüklenen çeşitli uygulama programlarıdır.

Belgeler: Kullanıcının kendi hazırladığı dosyaların en son kullanılmış 15 tanesinin listesi bulunur.

Ayarlar: Bilgisayarın sistem yazılımları ve donanım üniteleri üzerindeki değişiklikler buradan yapılır.

Bul: Daha önce kaydedilen dosya ve klasörlerin aranmasını sağlar.

Yardım: Windows un yardım dosyalarına ulaşılır.

Çalıştır: Program ad ve yerini belirterek o programın doğrudan çalıştırılmasını sağlar.

Askıya Al: Programı bir süre için durdurur.

Oturumu Kapat: Bilgisayarın oturumunu kapatarak Windows' u kapatır.

BİLGİSAYAR NASIL AÇILIR ?

Bilgisayarları çalıştırabilmek için kasanın üzerinde bulunan power (güç) tuşuna basmamız yeterlidir. Power tuşuna bastığımızda bilgisayarımıza elektrik gelir ve böylece bilgisayarımız açılır. Bilgisayarımız kilitlendiğinde ise kesinlikle power tuşuna basmamalıyız çünkü bilgisayar çalışırken tekrar power tuşuna basarsak bilgisayarımız donanımsal veya yazılımsal olarak zarar görebilir.

BİLGİSAYAR AÇILIRKEN NELER OLUR?

Bilgisayar açıldığı zaman, aşağıdaki işlemler sırasıyla yapılır. Bilgisayar, ilk olarak ROM'da bulunan küçük bir programı çalıştırır. Bu program, ana belleğin doğru çalışıp çalışmadığını denetler. Eğer bir sorunla karşılaşırsa ekrana mesaj yazar.

Ana bellek denetlendikten sonra, bilgisayar A disk sürücüsünde disk olup olmadığını araştırır. Eğer varsa, ROM'daki program diskteki iki sistem kütüğünü yükler. Bu iki sistem kütüğü diskte yoksa veya A disk sürücüsünde disk yoksa, aynı işlem, sabit disk=C üzerinde tekrarlanır. Bu da başarılı olmazsa bilgisayar açılmaz. Çünkü işletim sistemi ana belleğe yüklenememiştir.

Bu iki program çalıştığı zaman, bilgisayar aynı diskte *CONFIG.SYS* adlı bir dosya arar ve bulursa buna göre sistemin çalışma ortamını düzenler.

Eğer böyle bir dosya yoksa sistem normal parametreleri kullanarak çalışma ortamını düzenler.

Aynı programlar daha sonra diskte, *COMMAND.COM* adlı bir programı arar ve bunu çalıştırır. Bu program, DOS işletim sisteminin iç komutlarını içerir. *COMMAND.COM* programının çalıştırılması, işletim sisteminin bir kopyasının ana belleğe konması demektir. Bu program, bilgisayar açık kaldığı sürece ana bellekte kalır.

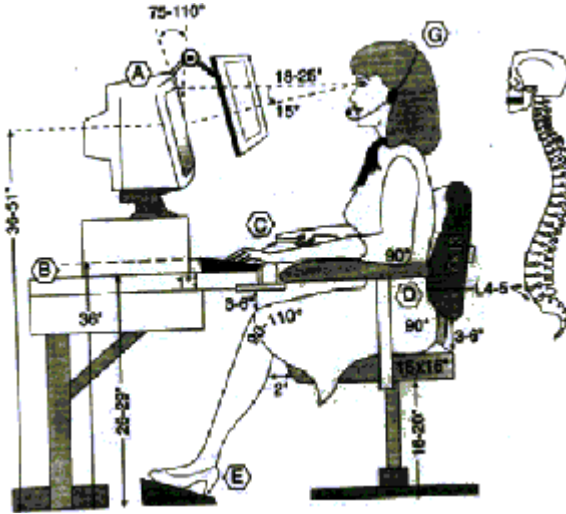
Bilgisayar daha sonra diskte *AUTOEXEC.BAT* adlı bir toplu işlem kütüğünü arar. Toplu işlem kütükleri içlerinde bir ya da daha fazla program çalıştırma isteği olan kütüklerdir. Bu dosyayı bulduktan sonra bu dosyada bulunan komutları çalıştırır.

WINDOWS 95/98/2000/ME işletim sistemi yüklenir ve Masaüstü karşımıza gelene kadar beklenir.

BİLGİSAYAR ve SAĞLIK

Gözlerimizin sağlığı için:

- Odanın loş ışıklı, aydınlatma 30-50 mumluk ve indirekt olmalı
- Işık ekrana dik açıyla gelmemeli
- Işık yansıma ve parlamaları önlemeli
- 15-20 dakikada bir kısa süre gözleri uzağa odaklayarak göz kaslarının dinlenmesi sağlanmalı.

Doğru oturuş

- Bilgisayarın karşısında otururken şunlara özen göstermeliyiz.
- Masa yüksekliği 65-70 cm.
- Yüksekliği ayarlanabilir, sırtı bele uygun ve esnek bir ergonomik koltuk
- Omuzlar rahat bırakılmış
- Dik oturulmuş ve sırt desteklenmiş
- Kollar yatay veya biraz yukarıda
- Dirsek ve eller düz bir çizgide
- Dizler 9 veya 110 derece açıda olmalı

Bilgisayar kullanmadan önce bir göz muayenesinden geçmeli, görme bozukluğu varsa mutlaka düzeltilmeli
Ekrandan 45-75 cm. uzakta oturmalı

ALİŞTRMALAR

- 1-Bilgisayar sisteminde farenin işlevi nedir ?
- 2- Bilgisayar sisteminde klavyenin işlevi nedir?
- 3-Klavye üzerinde hangi tuş takımları bulunur ?
- 4-Enter ve Shift tuşlarının işlevi nedir ?
- 5-Monitörün işlevi nedir ?
- 6-Bilgisayar sistemi kavramından ne anlaşılmalıdır ?
- 7-CPU nedir? İşlevi nedir ?
- 8-RAM ve ROM bellek arasındaki en belirgin fark nedir ?
- 9-Disket sürücünün işlevi nedir ?
- 10-Açma-kapama düğmelerinin işlevi nedir?

BÖLÜM – 2

İNTERNET NEDİR?

İNTERNET KULLANIMI

İNTERNET SİTELERİ

BİLGİSAYAR AĞLARI (NETWORK)

İki ya da daha çok bilgisayarın veri iletmek ve bilgisayar kaynaklarını ortak kullanmak amacı ile birbirine bağlanmasına bilgisayar ağı denir. Bilgisayar ağları ana bilgisayarın işlem gücünden ve depolama kapasitesinden başka yazıcı gibi çevre birimlerinin ortak kullanımını da sağlar.

1. Yerel ve Ulusal Ağlar:

a) LAN (LOCAL AREA NETWORK): Bölgesel çalışma ağı. Ana bilgisayarın adı SERVER'dır. Diğer bilgisayarlar server-1 server-2 olarak adlandırılırlar.

b) WAN (GENİŞ ÇALIŞMA AĞI): Birden fazla LAN' ın birbirine bağlı olarak çalışmasını ifade eder.

2.İnternet: Dünya üzerindeki bilgisayar kuruluşlarının birbirine bağlanmasını sağlayan geniş ağa denir.

İNTRANET: Bir işletme içerisinde interneti kullanarak yapılan işlemdir.

İNTERNET

İnternet: Dünya üzerinde bulunan birbirinden farklı büyüklükteki yerel bilgisayar ağlarını birbirine bağlayan bilgisayar ağıdır.

Kısaca **ağların ağı** olarak tanımlanmaktadır.

İnternet dünyadaki bilgisayarların telefon kabloları aracılığıyla birbirine bağlandığı ağıdır.

İşlevi, üretilen her türlü bilginin saklanması, paylaşılması ve kolay erişimidir. İnternet teknolojisi yardımıyla bilgiler insanlara kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir.

İnternet,

- Dünya çapında bir **kütüphanedir**.
- Büyük bir **bilgisayar ve iletişim** ağıdır.
- Fikirlerin paylaşıldığı bir **demokrasi** platformudur.
- İnsan hayatını **kolaylaştırıcı** (banka, alışveriş, dergi, gazete, TV hizmetleri) yönleri vardır.
- **Çift yönlü bilgi aktarımı** yapılabilmektedir.

İnternet birbirinden çok farklı donanım (PC, Macintosh) ve yazılım (İşletim Sistemleri: UNIX, LINUX, DOS, WINDOWS, MOS, OS/2...) özelliklerine sahip olan bilgisayarların birbiriyle iletişim içinde bulunmasını sağlamaktadır.

İnternet'in sahibi yoktur.

İnternet, dünya üzerine dağılmış, boyutları ve işletim sistemleri birbirinden farklı milyonlarca bilgisayarın, birbirlerine belirli protokoller ile bağlanarak haberleşmenin sağlandığı, dünyanın en büyük bilgisayar ağıdır. Kimilerine göre de, dünyanın 8. harikası olarak nitelendirilmektedir.

İNTERNETİN TARİHÇESİ

Günümüzde İnternet adı verilen yapı, **1970** yılında Amerikan Savunma Bakanlığı tarafından, araştırma kuruluşları ve üniversiteler arasındaki bilgi alışverişlerini sağlamak amacıyla kuruldu. Amerikan Genelkurmay Başkanlığı 'na bağlı İleri Savunma Araştırmaları Proje Dairesi (DARPA) tarafından geliştirilen; hangi bilgisayarın, hangi bilgisayara günün hangi saatinde bağlanacağını ve bilgilerin hangi prosedürlere göre alınıp verileceğini belirleyen bu sistem -o zaman ki adı **ARPANET-**, kurumlar arasındaki haberleşmeyi ve dosya transferlerini o kadar kolaylaştırdı ki, askeri nitelik taşımayan ve Savunma Bakanlığı'nın finanse etmediği projelerde de, bilgi transferi için kullanıldı. Amerikan Savunma Bakanlığı; "Üniversiteler arası haberleşmenin, tüm masraflarının bakanlık bütçesinden karşılanmasının haksızlık" olduğunu belirterek ARPANET 'ten çekileceğini açıkladı. (1979) Yine 1970 'lerde araştırmacılar yeni **ARPANET** tekniklerini iletişim protokollerine uyarlayarak, tek bir network iletişimine başladılar. Bu protokol **NCP** yerine kullanılmaya başlanan **TCP/IP** 'dir. Aynı zamanlarda Xerox Palo Alto Research Center, koaksiyel kablo üzerinde iletilen paket sıkıştırımlı EtherNet LAN sistemini geliştirmiştir. Bunun sonucunda Unix kullanan birçok üniversitede TCP/IP desteklenmeye başlanmıştır.

1980 yılının başlarında Amerikan Ulusal Bilim Vakfı (NSF), beş üniversitenin bünyesinde bulunan süper bilgisayarları birbirine bağlamak amacıyla, aralarında 56

Kbps hızında ve **TCP/IP** protokolüyle konuşacak bir ağı devreye soktu. Bu yapı sadece süper bilgisayarlardan yararlanmayı değil; elektronik posta göndermeyi, dosya aktarmayı ve haber grupları oluşturmayı sağlıyordu. Üniversitelerin ilgisi, ağ üzerindeki trafiği de arttırmıştı. NSF, ağ trafiğinin artması üzerine 56 Kbps olan ağı 1,544 Mbps hızına çıkarttı. (Bu bağlantıya **T1** adı verildi) Ayrıca ağ üzerindeki merkez sayısı da artırıldı.

1989 yılının başlarında, NSF giderek artan yükü kaldırmak amacıyla ağın 45 Mbps hızına yükseltilmesi gündeme geldi. (Bu bağlantıya ise **T3** adı verildi) **1991** yılının Kasım ayında omurga T1 'den T3 'e, merkez sayısı 16 'ya, merkeze bağlı ağ sayısı ise 3500 'e çıkartıldı. İşte bu omurga bugün **İnternet** dediğimiz yapıdır. Şu anda 1.500.000.000 adet kullanıcısı olduğu tahmin edilen İnternet şebekesinin gelişimi, tahmin edilenin çok üzerinde olmakta ve kullanıcı sayısı hızla artmaktadır.

Türkiye'de İnternet

Türkiye İnternet'e Nisan 1993'ten beri bağlıdır. İlk bağlantı ODTÜ'den gerçekleştirilmiştir. 64kbit/san hızında olan bu 2 hat, çok uzun bir süre, tüm ülkenin tek çıkışı olmuştur; Ege Üniversitesi'nden olan bağlantı ise, 1994 başlarında, 64kbit/san. hızı ile gerçekleştirilmiştir. Ardından sırayla, Bilkent Ün.(1995 Eylül), Boğaziçi Üniv. (1995 Kasım) ve İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları gerçekleşmiştir.

İNTERNETİN AVANTAJLARI

İnternet'in avantajları aşağıdaki biçimde sıralanabilir.

- Fiyat açısından uygundur.
- Yerel ya da uluslararası kullanıma açıktır.
- Özel yazılım veya donanıma fazla masraf yapılmasına gerek yoktur.
- Basit bir network olmamakta, buna karşın farklı network gruplarının birleşimi olmaktadır.
- Sadece akademisyenler, işadamları veya askeri amaçlı değil, özel ya da ticari amaçlarla da kullanılabilir.

KULLANIM AMAÇLARI

Günümüzde pek çok amaçla hizmet veren İnternet şebekesi , milyonlarca kullanıcının aynı anda erişebildiği , birbirleriyle iletişim kurabildiği ve hemen her türlü bilgi ve dökümanı kolayca elde edebildiği tek ve en büyük iletişim şebekesi ve sanal kütüphanedir. Online alışveriş, ticaret ve reklam uygulamaları İnternet Servis Sağlayıcılarının en büyük finansal desteği durumundadır.

DOSYA TRANSFERİ

İnternet üzerinde bulunan ftp arşivleri ve download sitelerinde mevcut olan dosyalar ve programlar ilgili sitelerin izin verdiği ölçüde kullanıcı tarafından kendi PC 'sine çekilebilir(download). Bu yöntemle, pek çok programın güncellenmesi ve yeni programların İnternet üzerinden çekilebilmesinin yanı sıra, metin içerikli

makalelerle resimlerin de kişisel bilgisayarlara kopyalanması mümkündür. Download işleminin yanı sıra, ilerleyen bölümlerde ele alınacak olan bazı özel programlar yardımıyla İnternet'teki belli kullanıcıların birbirlerine dosya transferi mümkündür.

ELEKTRONİK POSTA (E-MAIL) ALIŞVERİŞİ

Elektronik Posta (e-mail) kullanımı kullanıcıların birbirlerine dosya ve mesaj göndermek için en yaygın olarak kullandıkları yöntemdir. E-mail göndermek ve almak için kullanıcının, mail hizmeti sağlayan herhangi bir servisten e-mail adresi edinmesi gereklidir.

TEMEL TANIMLAR

NETWORK

Farklı mekanlardaki bilgisayarların özel hatlar ya da telefon şebekesi aracılığıyla birbirlerine bağlanmaları. Network yapıları ikiye ayrılmaktadır :

LAN (Local Area Network) :Yakın mesafelerde (en fazla bin metre) iletişim sağlanan network türüdür.

WAN (Wide Area Network) : LAN 'ların birleşmesinden oluşan, yüzlerce veya binlerce kilometre mesafeler arasındaki iletişimin sağlandığı networktür. İnternet şebekesinin topolojisi **WAN** türü bir networktür. "Network of Networks" olarak tanımlanan İnternet, en büyük ve en sınırsız WAN şebekesidir.

TCP/IP

Transmission Control Protocol/Internet Protocol

kelimelerinin baş harflerinden oluşmuştur. Bilgisayarlar arası iletişimi sağlayan, veri aktarımını kontrol eden ve bilgisayarlar arası organizasyonu düzenleyen veri iletişim protokollerine verilen genel addir. Örnek olarak **FTP**, **E-Mail** ve **Telnet** verilebilir.

INTRANET

İnternet ortamına bağlı olmayan, şirket içi kurumsal haberleşme ve dosya yazıcı paylaşımları için oluşturulmuş networklerdir. İnternette farkı, söz konusu networkün sınırsız kullanıcısı olan İnternet ortamına açık olmamasıdır. Temel olarak Intranet, dış ortama kapalı bir LAN (ya da WAN) şebekesi olarak düşünülebilir.

DNS (DOMAIN NAME SYSTEM)

İnternette bilgisayarları tanımlama amacıyla isimlerin organize edildiği ve dağıtıldığı sistemdir. Gerçekte **DNS** bir TCP/IP servis protokolüdür. DNS "host" olarak adlandırılan İnternet 'e bağlı tüm birimlerin yerel olarak bir ağaç yapısı içerisinde gruplandırılmasını sağlar. Her İnternet adresine 4 haneli bir numara karşılık gelir. Bu numaralara IP (İnternet Protocol) numaraları adı verilir. Bu numaralar 0-255 arasında değişir. Kullanıcıların numara ezberlemeleri zor olacağından her numarayı tanıtıcı isimler verilmektedir. Bu isimlerde standart olarak kullanılan bazı kısaltmalar bulunmaktadır.

İNTERNETİN TEMEL AĞ YAPISI

Yukarıda da açıklandığı gibi İnternet büyük bir WAN şebekesidir. Bu şebeke içerisinde Web sayfalarının ve dosya arşivlerinin tutulduğu serverlar, milyonlarca kullanıcıya ait kişisel bilgisayarlarla sürekli iletişim halindedir. Çeşitli işletim sistemleri kullanan server ve kişisel bilgisayarların ortak bir dille iletişim kurduğu yegane ortamdır. Bu ortam kurumsal networklerin, kişisel kullanıcı PC 'lerinin önce kendi İnternet Servis Sağlayıcı makinalarına daha sonra da dünyanın diğer bölgelerindeki networklere ve bilgisayarlara bağlandığı bir yapıdır. İnternet yapısı LAN 'ların ve WAN 'ların ISS 'ler aracılığıyla ve uydu üzerinden birbirlerine bağlanmış halidir.

İNTERNETTE KULLANILAN PROTOKOLLER

İnternette kullanılan tüm protokoller (tamamı 100 'den fazla) , TCP/IP protokolü ile desteklenir. İnternet üzerinde data iletişimi TCP/IP protokolüyle sağlanır. Bu protokolün temel mantığı kullanıcının network ortamından bağımsız haberleşme yapması ve iletişim kurmasına dayanmaktadır. İnternete bağlı olan her PC 'ye ISS (İnternet Servis Sağlayıcı) tarafından geçici bir IP numarası verilir. İnternet (ya da Intranet) üzerinde aynı anda, aynı IP numarasına sahip iki ayrı bilgisayar bulunamaz. IP numarası, İnternete bağlı bir bilgisayarın tanımlayıcı kimliği durumundadır. İnternet üzerinde gönderilen her data paketi üzerinde, paketi gönderen bilgisayara ve paketin gönderileceği bilgisayara ait kimlik bilgileri olarak tabir edilebilecek bilgiler bulunur.

Yani bir adresleme bilgisi mevcuttur. Bu adreslemenin sağlanması ise TCP/IP protokolüyle mümkündür. Örnek olarak TTNET DNS Server 'larının IP adresleri **212.156.4.4** ve **212.156.4.20** 'dir.

HTTP

HTTP sunucusu ile haberleşmenin, veri akışının sağlanmasında kullanılan HTTP (Hyper Text Transfer Protocol) Protokolü 'dür. Bu protokol içerisinde, bir kaç tane haberleşme yöntemi mevcuttur (GET, POST veya HEAD). Bunlar vasıtasıyla, işlemin gerçekleştirilmesi için istemciden gönderilmiş olan verilerin sunucuya gönderilmesi, gerekli iletişimin sağlanması işlemi yerine getirilebilir. Protokol sahip olduğu bir başka mekanizma vasıtasıyla, gerekli olan ve genellikle yürütülen işlemlerin ne durumda olduğu konusunda açıklayıcı olan bilgilerin de karşılıklı olarak istemci ile sunucu arasında taşınmasına müsaade eder. İsteğin yerine getirilip getirilmediği, getirilmediyse neden getirilmediği bilgilerinin yanı sıra, istemcinin kabul edebileceği veri tipi, hangi karakter setini kullandığı bilgileri karşılıklı aktarılır.

Daha kısa bir tanımla Http, WWW (Web) sayfalarının görüntülenmesinde kullanılan bir protokoldür. **WWW** ise **HyperText** tabanlı bilgi sistemidir. Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi **CERN** 'de yüksek enerji fizikçileri için **World Wide Web** projesi sayesinde, Gopher, Wais, FTP, Archie ve News yapıları üzerine Hypertext konularak, çoklu medya kullanımına olanak sağlamıştır.

WWW (Web) sayesinde bir dokümanı okumak, dinlemek veya seyretmek mümkündür. Ancak unutulmamalıdır ki tüm bu işlemleri gerçekleştirmek için çoklu medyaya elverişli bilgisayarlara ihtiyaç vardır. Dokümanlar **HTML (Hyper Text Markup Language)** ile indekslenmiştir. WWW programları HTTP (Hypertext Transfer Protocol)'ne göre çalışmaktadırlar. Web dağıtıcıları tek tek kullanıcılara kontrolleri kendilerinde olmak kaydıyla İnternet üzerinden nesne paylaşımına olanak sağlamaktadırlar. Hypertext dokümanı üzerindeki özel bir kelime anlam veya başlık olarak farklı bilgileri içerebilir. Bunun yanında konunun bütünlüğünü bozmaması amacıyla bazı kelimeler anahtar kelime görevini görebilir. Bu kelimeler başka dokümanlarla bağlantılı olabilirler. Okuyucu ikinci dokümanı açmak istediği zaman bu kelimeyi seçer. Seçim işlemi mouse destekli sistemde mouse ile diğer sistemlerde ise ok tuşları ile gerçekleştirilir. İkinci doküman da başka bazı dokümanlara bağlı olabilir. Öyle ki başka İnternet alanlarına dahi bağlı olabilir. WWW üzerinde özel indeks dokümanları oluşturularak anahtar kelime bazında tarama yapılması mümkün olmaktadır. Arama sonuçlarını içeren indeks ile başka dokümana geçilebilir. HyperText doğrusallık içermeyen bir text yapısıdır. Yani içeriğini belirlemek kullanıcının inisiyatifindedir. Ayrıca diğer dokümanlara geçiş bulunmaktadır. HyperMedia 'nın işleyiş tarzı da aynıdır. Ancak text yanında, grafikler, video ve ses özellikleri ile de desteklenmiştir.

FTP

FTP (File Transfer Protocol) İnternete bağlı bir bilgisayardan diğerine (her iki yönde de) dosya aktarımı yapmak için geliştirilen bir İnternet protokolü ve bu işi yapan uygulama programlarına verilen genel addır. İlk geliştirilen İnternet protokollerinden biridir. FTP protokolü ile bir bilgisayardan başka bir bilgisayara dosya aktarımı yapılırken, o bilgisayar ile etkileşimli-aynı anda (on-line) bağlantı kurulur ve protokol ile sağlanan bir dizi komutlar yardımıyla iki bilgisayar arasında dosya alma/gönderme işlemleri yapılır.

FTP sitelerindeki Binary komutlarıyla text dosyalar ya da çalıştırılabilir programlar, ASCII komutlarıyla ise ASCII dosyaların transferi yapılır.

SMTP/POP

Elektronik Posta (e-mail) alışverişı için SMTP (Simple Mail Transfer Protocol) ve POP (Post Office Protocol) protokolleri kullanılır. SMTP, e-mail gönderilmesinde, POP ise gelen maillerin alınmasında kullanılır. Sözkonusu protokoller ve gerekli programlar yardımıyla e-mail adresleri olan kullanıcılar birbirlerine mesaj ve dosya gönderebilirler. İnternet Explorer 4.0 ve daha üstü sürümlerde bulunan **Outlook Express** programı e-mail alışverişı için kullanılacak ücretsiz ve kolay kullanımlı bir programdır.

NNTP

İnternet üzerinde bulunan News (haber) öbeklerine ulaşmak için kullanılan protokoldür. İlgilenilen belli konularda haberler almak , mesaj listelerini görüntülemek amacı ile kullanılır.

TELNET

İnternet üzerindeki akademik ve diğer çalışmalara erişmek için en çok kullanılan bağlantı biçimi, TELNET bağlantı protokolüdür. Telnet, İnternet ağı üzerinde uzak bilgisayara bağlanmak için geliştirilmiş bir TCP/IP protokolü olup, aynı zamanda bu işi yapan programlara verilen genel addir.

GOPHER

Gopher, telnet protokolü ile bağlanılan text tabanlı sitelerin benzeri olup, sadece sayfaların menü seçenekleri ile görüntülenmesi için kullanılan bir protokoldür. FTP ya da Telnet protokolü kadar yaygın kullanımı yoktur.

İNTERNETTE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ***İNTERNETTE GEZİNTİ YAPARKEN KARŞILAŞILABİLECEK OLASI TEHLİKELER***

Milyonlarca kullanıcının bir arada bulunduğu ve sürekli olarak veri alışverişi yaptıkları bir ortamda çeşitli riskler de mevcuttur. İnternette karşılaşılabilecek en büyük sorunlar dosya transferleri ve e-maillerle gelebilecek virüsler, ve İnterneti başka kullanıcıların PC 'lerine sızıp değerli dosyalarını tahrip etmek, İnternet şifresinden

Windows parolasına kadar pek çok gizli bilgiyi edinmek amacıyla kullanan kullanıcılarıdır. Bu kullanıcılar, İnternette gerekli önlemleri almadan gezinti yapan kullanıcıların bilgisayarlarına **trojan** adı verilen programlar yerleştirirler. Trojanlar İnternette çekilebilecek dosyalar ya da e-maillerle beraber gelebilir. Trojan bulunan bir bilgisayar İnternette büyük tehlike içerisindedir. Trojanların virüslerden farkı, kendilerini çoğaltmamaları, sisteme herhangi bir zarar vermemeleri ve kimi trojanların Anti Virüs programlarıyla bile tespit edilmelerinin çok güç olmasıdır. Trojanlar kendilerini PC 'ye yerleştiren kullanıcılar adına bir nevi casusluk yaparlar. Buldukları PC 'nin tüm şifrelerini ve güvenlik özelliklerini sahiplerine (karşı tarafta da kendilerini sorgulayacak bir program olması şartıyla) iletirler. Bundan sonra ise PC 'ye İnternet üzerinden erişmek, CD sürücüsünü kullanmak, belgelerini silmek, hatta Sabit diski formatlamak bile mümkün olmaktadır. Bu tehlikelere karşı bir takım önlemler almak mümkündür.

DOSYA TRANSFERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN UNSURLAR

İnternet üzerindeki FTP ve Download sitelerinden ve diğer İnternet kullanıcılarından alınacak programların **virüs** açısından mutlaka kontrol edilmeleri gerekmektedir. FTP ve download siteleri gibi hizmet birimlerinin yöneticileri, virüs konusunda hiçbir garanti verememektedirler. Ayrıca bugün milyonlarca programın yer aldığı bir sistemde her programın kontrol edilmesi

mümkün olmadığından kullanıcıların dikkatli olmaları önerilmektedir. Web üzerinden çekilen dosyaları PC 'ye kaydetmeden önce virüs taramasından geçiren virüs programlarının, PC 'lerde mutlaka yüklü olması gerekir. Özellikle tek bir bilgisayarın İnternet yoluyla (ya da başka bir yolla) virüslenmiş olması, ağa (LAN) bağlı diğer tüm bilgisayarlar için tehlike teşkil etmektedir.

İNTERNET ARAÇLARI

WEB BROWSERLAR VE KULLANIMI

WEB BROWSERLAR

İnternet trafiğinin yüzde 85 'ini oluşturan **WWW** hizmetinin kullanılması için gerekli olan yazılımlar **Web Browser** olarak adlandırılmaktadır. Http protokolünün kullanıldığı bu hizmet (WWW) İnternetteki dökümanlara ulaşmak için en çok kullanılan yöntemdir. HTML (Hypertext Markup Language) kodunda yazılan, Hypertext tabanlı sayfaları görüntülemek için browserlar programları kullanılmaktadır. Bu programlar yardımıyla http://www.gidilecek_adres.com.tr şeklinde bir adresle istenilen web sitesine ulaşılabilir. Açılan sayfalarda genellikle resimler, yazılar gibi görsel olarak gelişmiş ekran görüntüleri mevcuttur. Daha açık bir ifadeyle Browserlar , İnternet bağlantısı sağlandıktan sonra İnternet üzerindeki adreslerin ve bu adreslerdeki sayfa ve dökümanların görüntülenmesini sağlayan programlardır.

Komut satırında (Text tabanlı) çalışan browserlardan günümüze kadar pek çok gelişme kaydedilmiştir. Bugün en sık kullanılan ve güvenlik, İnternet gezintisi, uygulama desteği açısından en güçlü browser programları **İnternet Explorer** ve **Firefox** 'dur. Bunun yanında **Opera**, **Gotoworld** gibi browserlar da kullanılmaktadır. Hem İnternet Explorer hem de Netscape programları önceleri ücretliken, yazılımları geliştiren Microsoft ve Netscape firmaları arasındaki rekabetten dolayı günümüzde ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Genel olarak her iki program da birbirine benzer kullanıcı arabirimini (user interface) kullanır. Yani ekran görüntüleri ve menü seçenekleri benzerlik göstermektedir

İNTERNET EXPLORER KULLANIMI VE GÜVENLİK ÖZELLİKLERİ

İnternet Explorer 2.0 'dan başlayarak 5.0 'a kadar uzanan sürümlerde bulunabilen ve dünyada en yaygın olarak kullanılan oldukça güçlü ve hızlı bir web browserdır. İlk sürümlerinden ziyade, özellikle 4.0 ve 5.0 sürümleri Web üzerindeki pek çok ihtiyacı karşılayabilecek özelliktedir. Browserlarda aranması gereken özellikler kısaca İnternette aldığı verileri hızlı bir şekilde işleyip ekrana getirmesi, gelişmiş güvenlik özelliklerinin bulunması ve özellikle son yıllarda **Java/ActiveX** destekli sayfaları görüntüleyebilmesidir. İnternet Explorer programı **Microsoft** tarafından geliştirildiği için, Microsoft 'un diğer ürünlerinden olan **Word**, **Excel**, **Access** vb. programlarla benzer menülere ve tuş kombinasyonlarına sahiptir.

İnternet Explorer açıldığında karşımıza ya bir boş sayfa, ya da browserin ilgili bölümlerinde kullanıcının daha önceden tanımlamış olduğu başlama sayfası çıkacaktır. Açılan sayfanın adresi adres kısmında yazılıdır. (http://www.turksatonline.com gibi). Bu sayfadan başka sayfalara atlamak iki şekilde olur :

Sayfa içindeki linkleri kullanmak:

Linkler, bulunduğu sayfadan, diğer web sayfalarına bağlantı sağlar. Web sayfalarında genelde linklerin altı çizilidir ve diğer metinlerden farklı biçimdedir. Linkler sadece metinlerde olmayıp, resimlerde de olabilir. Linklerin üzerine mouse 'la gelindiğinde bir el şekli belirir ve ekranın altında linkin adresi çıkar. Bir linkin tarif ettiği sayfaya gitmek için yapılması gereken tek şey bu linkin üzerine tıklamaktır.

Browser'ın adres penceresine gidilecek adresin yazılması:

internet Explorer 'da adresi bilinen sayfalara gitmek için, adres penceresine gidilecek web sitesinin adresi yazılır ve ENTER tuşuna basılır.

internette ziyaret edilen bazı sayfaların PC 'ye kaydedilmesi için **Dosya** menüsündeki **Farklı Kaydet** seçeneği seçilir. Sayfanın PC 'ye kaydedileceği konum seçildikten ve sayfaya bir isim verildikten sonra **Kaydet** tuşuna tıklanır. İnternet Explorer web sayfasını, içerdiği resimlerle beraber seçilen konuma kaydedecektir.

Web sayfasının tamamını PC 'ye kaydetmeye gerek kalmadan; İnternet Explorer ile açılmış bir web sayfasındaki istenilen metin ve resimleri PC 'ye aktarmak mümkündür.

Açılan bir sayfadaki metnin istenilen kısmı mouse ile seçilir. **Düzen** menüsünden **Kopyala** seçeneği seçilir. Bu aşamada, seçilen metin kopyalanmış demektir. Daha sonra **Word** ya da **Notepad** gibi herhangi bir metin editöründeki boş bir sayfaya **Ctrl-V** tuş kombinasyonu ile yapıştırılır ve dosya kaydedilir.

Resimlerin kopyalanması için ise, web sayfasındaki resmin üzerinde mouseun sağ tuşuna tıklanarak, açılacak olan menüden **Resmi Farklı Kaydet** seçeneği seçilir. Dosya ismi ve kaydedilecek konum belirlendikten sonra **Kaydet** tuşuna tıklanır.

İnternette bulunan FTP ve Download sitelerindeki dosyaların transfer edilmesi ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

İnternet Explorer ilk çalıştırıldığında açılması istenilen bir web sayfası belirlemek mümkündür. Bunun için browserın **Araçlar** menüsündeki **İnternet Seçenekleri** seçeneğine tıklanır. Açılacak olan pencerede **Genel** başlıklı klasör seçilerek **Giriş Sayfası** kısmındaki **Adres** çubuğuna, İnternet Explorer ilk çalıştırıldığında açılması istenen sayfanın adresi yazılır ve **Tamam** tuşuna tıklanır.

Aşağıda açıklanacak olan ve sayfanın üst kısmında yer alan **Giriş** tuşuna tıklatılarak da bu sayfaya gidilebilir. İnternet Explorer 'in üst kısmında bulunan ve alt kısmında etiketler bulunan Tuşların ve bazı menü seçeneklerinin kullanım amaç ve şekilleri aşağıda açıklanmıştır :

Geri (Back)

Ekranında açık olan sayfadan, daha önce açılmış olan en son sayfaya geri döner.

İleri (Forward)

Geri komutuyla geri gelinen sayfadan, tekrar bir sayfa ilerisine gidilmesini sağlar.

Dur (Stop)

Yüklenmekte olan bir web sayfasının transfer işlemini durdurur.

Giriş (Home)

Başlama sayfası olarak tanımlanan sayfayı açar.

Yenile (Refresh)

Açılı olan sayfayı bulunduğu serverdan tekrar yükler.

Geçmiş (History)

Bu tuşa basıldığında sayfanın sol kesiminde yeni bir pencere açılır ve burada en son ziyaret edilen sayfaların linkleri görülebilir. Bu linkler ziyaret edilen siteye, tarihe göre sıralanabilir. Buradaki bir linke tıklatıldığında adres yazılmasına gerek kalmadan, linke ait sayfa browserda açılır.

Yazdır (Print)

Açılı olan sayfanın yazıcıdan çıktısını alır.

Sık Kullanılanlar (Favorites)

İnternette sıkça ziyaret edilen sayfaların programın hafızasında saklanmasını ve o web sayfasına *adresin tekrar yazılmasına gerek kalmadan* kolayca ulaşılmasını sağlar. Bu seçenek bir adres defteri olarak da düşünülebilir. **Sık Kullanılanlar** menüsüne eklenecek sayfaların o anda İnternet Explorer ekranında açık olması gerekir. Bu işlem için önce **Sık Kullanılanlar/Sık Kullanılanlara Ekle** menüsü açılır. Eklenecek adresin kolay tanınması için açıklayıcı bir isim verilir. **TAMAM** tuşuna basıldıktan sonra web sayfasına ait link hafızaya alınacak ve **Sık Kullanılanlar** menüsünde görülecektir. Bu sayfaya daha sonra ulaşmak için tekrar **Sık Kullanılanlar** menüsü açılır. Hafızaya alınan sayfaya ait açıklayıcı ismin üzerine gelinip, mous ile tıklanır. Bu işlemden sonra o sayfaya adres yazmadan ulaşılabilir.

Ara (Search)

Bir konu hakkında yazılı sayfaları bulmak için internet üzerinde araştırma yapılmasını sağlar. Aranılan konuyla ilgili seçilecek kelimeleri içeren internet sayfalarının listesini görüntülemek için kullanılır.

Posta (Mail)

İşletim Sisteminde yüklü olup internet Explorer 'da da geçerli posta programı olarak tanıtılmış olan E-mail programının (başka bir tercih yapılmamışsa internet Explorer için bu program Microsoft Outlook Express 'tir.) çalıştırılmasını sağlar. E-mail programının çalıştırılması için bir link olarak düşünülebilir.

Yazı tipi (Font)

Ekrandaki yazı karakterlerinin boyutlarını değiştirmek için kullanılır.

İnternette gezinti yaparken online alışveriş yapmak amacıyla verilen kredi kartı numaraları, abone olunarak girilen sitelerin girişlerinde sorulan kullanıcı adı ve password gibi gizli kullanıcı bilgilerinin, o anda İnternet üzerindeki kullanıcılar tarafından görölmesi tehlikesine önlem almak; ya da virüs içerebilecek, güvenilmeyen dosyaların mevcut olduğu sitelere girilmesini önlemek üzere, İnternet Explorer 'daki güvenlik düzeyleri istenildiği şekilde düzenlenebilir. Bunun için browserın **Araçlar** menüsündeki **İnternet Seçenekleri** seçeneğine tıklatılır. Açılacak olan pencerede **Güvenlik** başlıklı klasör seçilir. Burada **İnternet, Yerel Ağ, Güvenilen Siteler ve Yasak Siteler** olmak üzere 4 adet seçenek bulunmaktadır. Tüm seçeneklerde güvenlik düzeyi; **Yüksek, Orta, Düşük ve Çok Düşük** olmak üzere 4 tercihte kullanıcıya sunulmaktadır. **Yüksek** güvenlik seçeneği seçildiğinde yukarıda açıklanan gizli bilgilerin İnternette yayınlanması sırasında İnternet Explorer kullanıcıyı uyarır ve devam etmek isteyip istemediğini sorar. Diğer seçeneklerde ise güvenlik önlemleri daha düşüktür. Yine tüm seçeneklerde yer alan **Siteler/Gelişmiş** tuşlarına tıklatılarak adresi bilinen herhangi bir sitenin yasaklanması (İnternet Explorer tarafından açılmaması) ya da güvenilen sitelerin herhangi bir uyarı vermeden browserda açılması sağlanabilir. Gerekli güvenlik ayarı yapıldıktan sonra **TAMAM** tuşuna tıklatılır.

İNTERNETTEKİ ADRES GRUPLARI

DNS talep üzerine bir kullanıcı programı vasıtasıyla sembolik Domain adlarını IP adreslerine, IP adreslerini de sembolik Domain adlarına dönüştürür. Bu görevi Name Server 'lar yerine getirir. Bunlar İnternet Servis Sağlayıcılarının serverları üzerinde bulunan özel programlardır. İnternet Server 'ların adları ağaç şeklinde alanlara (Domain) ayrılmış bir yapı izler. Ağacın köklerini **Top Level Domain** 'ler oluşturur. Top Level Domain İnternet adreslerinin sonunda bulunur. Top Level Domain 'den önce Domain ağacının bir dalı olan bir sonraki **Sub Domain** bulunur. Bu ağacın tümü genelden özele giden hiyerarşik bir yapı oluşturur. Top Level Domain 'ler temel olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir :

com : Şirket veya diğer ticari kuruluş organizasyonu.

edu : Eğitim kurumlarının oluşturduğu yapı.

gov : Askeri olmayan devlet organizasyonu.

mil : Askeri kuruluş organizasyonu.

net : Network birleşimi.

org : Özel amaçlı organizasyon.

Bunun yanında her ülke kendi koduna göre tanımlanmaktadır. Örneğin Türkiye için **tr**, Fransa için **fr** gibi. Böylece yukarıda verilen **domain.name** belli bir sistem çerçevesinde yazılmaktadır.

<http://www.telekom.gov.tr> örnek adresinde **gov** Top Level Domaini gidilecek adresin bir devlet organizasyonuna ait olduğunu, **tr** ise Türkiye 'ye ait bir adres olduğunu belirtmektedir.

FTP PROGRAMLARI VE KULLANIMI

İnternet altında dosya transfer etmenin ilk yolu **FTP (File Transfer Protocol)** kullanmaktır. Uzak mesafelerdeki bilgisayarlar arasında dosya transferi, bu protokol ile oldukça hızlı biçimde yapılmaktadır. Ancak bağlanılan bilgisayarın yerel saati transfer hızını etkilemektedir. Amerika 'da bulunan sistemlerden mesai saatleri dışında transfer yapıldığı zaman performans artmaktadır. Ekranı gelecek olan sayfalar görsel olarak kullanıcıya hitap etmeyip , sadece dosya ve klasörlerin oluşturduğu sanal bir kütüphaneye benzetilebilir. Web browserlarda adres hanesinde <ftp://ftp.gidilecek.adres.com.tr> benzeri bir adres yazılarak da web tabanlı ftp arşivlerine ulaşılabilir.

FTP, komut satırında çalışan komutlara sahip olmasına karşın; birtakım programlar tüm FTP komutlarını entegre ederek, kullanıcıların sadece bağlanacakları FTP arşivi adresini yazıp, belirli tuşlara tıklayarak program gönderme ve alma işlemlerini yapmalarına olanak tanır. Yani komutları ezberlemek ya da öğrenmek gerekmemektedir. Özellikle FTP arşivlerine erişmek amacıyla geliştirilmiş bu yazılımlardan en sık kullanılanları **WS_FTP 95**, **Cute FTP** ve **FTP Explorer** 'dir. Herkese açık olan FTP alanlarına ulaşmak için kullanıcı adı **anonymous** olarak tanıtılmalıdır. Böylece sadece karşı tarafın izin verdiği alanlara ulaşılır. Eğer sisteme abone olunmuş ise bu durumda farklı kullanıcı tanımları yapılabilir. **Anonymous** olarak bağlanıldığında genellikle **password** sorulmamaktadır. Bazı ftp arşivlerinde Anonymous kullanıcıya da password sorulmaktadır.

Bu gibi durumlarda genellikle kullanıcının e-mail adresi server tarafından password yerine kabul edilmektedir. Ayrıca bir bilgisayardan FTP aracılığıyla dosya transferi yapılabilmesi için o bilgisayarın FTP hizmet birimi (**FTP server**) haline getirilmiş olması gerekmektedir. FTP hizmet alanlarında her kesime ve zevke hitap eden programların veya dokümanların bulunabilmesi olasıdır.

İNTERNETİN VERİMLİ BİR ŞEKİLDE KULLANIMI ARAMA SAYFALARININ KULLANIMI

Arama sayfaları, araştırılan bir konu ile ilgili daha önceden bilinmeyen sitelere ait adreslerin ve ilgili sayfaların listelenerek, bu sitelere ulaşılması amacıyla kullanılan web siteleridir.

Örnek :

Altavista arama sayfasında bulunan tek satırlık pencereye ilgili konuya ait tanımlayıcı bir kelime yazılarak **Enter** tuşuna basılır. Yazılan kelimeyi içeren sayfalar ekranda listelenir. Her sayfada 10 adet siteye yer verilir. Diğer sayfalar içinse Altavista sayfasının en alt kısmında bulunan **Next** linkine tıklanılır.

Telekom kelimesinin geçtiği web sayfalarını bulmak için bu kelimeyi yazıp **Enter** 'e basmak yeterli olacaktır. **Türk Telekom Giresun** kelime grubunun aranması içinse bu kelimeler tırnak içerisinde yazılmalıdır. ("**Türk Telekom Giresun**") Bu şekilde yazıldığında üç kelime de ayrı ayrı

değil, bir kalıp halinde aranacaktır. Bu kelimeleri tırnak içerisinde yazmadığımız taktirde ise **Türk, Telekom** ve **Giresun** kelimelerinin her birinin bağımsız olarak yer aldığı web siteleri listelenecektir. Belli bir kelimeye göre bulunacak web sayfalarından başka kelimeyi içermeyenlerin de bulunması sağlanabilir. Yani **Telekom** kelimesinin bulunduğu ancak **Giresun** kelimesinin bulunmadığı sayfaların listelenmesi için : "**Telekom**" - "**Giresun**" ya da ,

+ "**Telekom**" - "**Giresun**" yazmak yeterli olacaktır. İlk birkaç harfi ortak olan kelimelerin bulunduğu sitelerin listelenmesi de mümkündür. Yani ; **Tele*** yazılıp arama yaptırıldığında , Telekom, Telefon, Teleks gibi "**Tele**" harfleriyle başlayan kelimeleri içeren tüm siteler listelenecektir. Arama sitelerinde milyonlarca web sayfası bulunduğundan, bu parametreler kullanılarak aranacak olan sayfaların filtrelenip en aza indirgenmesi faydalı olacaktır.

Bu arama parametreleri arama sitelerine göre değişiklik gösterebilir. Mantık literatürüne yakın bir şekilde ancak değişik simge ya da komutlarla (+, -, *, &, AND, OR, NOT gibi) aynı özellikler diğer web sitelerinde de sağlanabilir.

İNTERNET REHBERİ ÜLKEMİZDEKİ FAYDALI SİTELER

RESMİ KURUMLAR

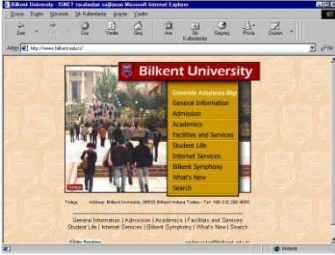

T.C. Cumhurbaşkanlığı	www.cankaya.gov.tr
T.C. Başbakanlık	www.basbakanlik.gov.tr
Dışişleri Bakanlığı	www.mfa.gov.tr
Sağlık Bakanlığı	www.saglik.gov.tr
Milli Savunma Bakanlığı	www.msb.gov.tr

Maliye Bakanlığı	www.maliye.gov.tr
Ulaştırma Bakanlığı	www.ubak.gov.tr
Turizm Bakanlığı	www.turizm.gov.tr
Çevre Bakanlığı	www.cevre.gov.tr

Savunma Sanayii Müsteşarlığı	www.ssm.gov.tr
Diyanet İşleri Başkanlığı	www.diyenet.gov.tr
Türk Tarih Kurumu	www.ttk.gov.tr
Menkul Kıymetler Borsası	www.imkb.gov.tr
Tübitak	www.tubitak.gov.tr
Türk Dil Kurumu	www.tdk.gov.tr
Devlet Tiyatroları	www.devtiyatro.gov.tr
Milli Kütüphane	www.mkutup.gov.tr
Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Mrk.	www.ulakbim.gov.tr
Nükleer Araştırma Mrk.	www.nukleer.gov.tr
ÖSYM	www.osym.gov.tr
Sermaye Piyasası Kurulu	www.spk.gov.tr
TEDAŞ	www.tedas.gov.tr
Darphane	www.darphane.gov.tr
Devlet Planlama Teşkilatı	www.dpt.gov.tr
Devlet İstatistik Enstitüsü	www.die.gov.tr
T.C. Merkez Bankası	www.tcmb.gov.tr

ÜNİVERSİTELER

Giresun Üniversitesi	www.giresun.edu.tr
Ege Üniversitesi	www.ege.edu.tr
Uludağ Üniversitesi	www.uludag.edu.tr
İTÜ	www.itu.edu.tr
Anadolu Üniversitesi	www.anadolu.edu.tr
ODTÜ	www.metu.edu.tr
Ordu Üniversitesi	www.odu.edu.tr
Selçuk Üniversitesi	www.selcuk.edu.tr
Hacettepe Üniversitesi	www.hun.edu.tr
Boğaziçi Üniversitesi	www.boun.edu.tr
Yıldız Teknik Üniversitesi	www.yildiz.edu.tr
Gazi Üniversitesi	www.gazi.edu.tr
Bilkent Üniversitesi	www.bilkent.edu.tr

Ankara Üniversitesi	www.ankara.edu.tr
Çukurova Üniversitesi	www.cu.edu.tr
Mimar Sinan Üniversitesi	www.msu.edu.tr
Marmara Üniversitesi	www.marun.edu.tr
Dokuz Eylül Üniversitesi	www.deun.edu.tr
İstanbul Üniversitesi	www.istanbul.edu.tr

TELEKOM SİTELERİ

Türk Telekom Giresun	www.ttgiresun.telekom.gov.tr
Türk Telekom Samsun	www.ttsamsun.telekom.gov.tr
Türk Telekom	www.telekom.gov.tr
TÜRKİYE TELEFON REHBERİ	www.ttrehber.gov.tr/
TÜRK TELEKOM BORÇ SORMA	http://fatura.telekom.gov.tr

İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILAR

Turnet	web.turnet.net.tr
Superonline	www.superonline.com
İhlas Net	www.ihlas.net.tr
Hay Net	www.hay.net.tr
Efes Net	www.efesnet.com.tr

DOWNLOAD SİTELERİ VE FTP ARŞİVLERİ

Zdnet Türkiye	www.zdnet.com.tr
TT Net FTP Arşivi	ftp.ttnet.net.tr
ODTÜ	ftp.metu.edu.tr
Haynet FTP Arşivi	ftp.hay.net.tr

ARAMA SAYFALARI

Arabul	www.arabul.com
Nerede	www.nerede.com
İhlas Net	www.ihlas.net.tr
Netbul	www.netbul.com

YABANCI ARAMA SAYFALARI

Altavista	www.altavista.com
Hotbot	www.hotbot.com
Lycos	www.lycos.com
Yahoo	www.yahoo.com
Web Crawler	www.webcrawler.com
Excite	www.excite.com
Infoseek	www.infoseek.com

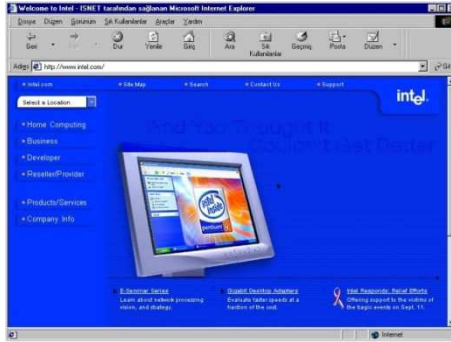
MEDYA KURULUŞLARI

Hürriyet	www.hurriyet.com.tr
Milliyet	www.milliyet.com.tr
Sabah	www.sabah.com.tr
Türkiye	www.turkiye.com.tr
Zaman	www.zaman.com.tr
Turkish Daily News	www.turkishdailynews.com
Fanatik	www.fanatik.com.tr
TRT	www.trt.gov.tr
İnter Star	www.star.com.tr
ATV	www.atv.com.tr
Kanal D	www.kanald.com.tr

TGRT	www.tgtrt.com.tr
NTV	www.ntv.com.tr

DONANIM ÜRETİCİLERİ

Intel	www.intel.com
AMD	www.amd.com
Cyrix	www.cyrix.com
3COM	www.3com.com
IBM	www.ibm.com
Hewlett-Packard	www.hp.com
Compaq	www.compaq.com
Apple	www.apple.com
Dell	www.dell.com

İŞ BULMA ve ARAMA SİTELERİ

Kariyer	www.kariyer.net
Yenibir	www.yenibir.com
Monster	www.monster.de
İşbul	www.isbul.com
Almanyaonline	www.almanyaonline.com

YAZILIM ŞİRKETLERİ

Microsoft	www.microsoft.com.tr
Sun	www.sun.com
Apple	www.apple.com
SCO	www.sco.com
Netscape	www.netscape.com

Norton/Symantec	www.norton.com
Oracle	www.oracle.com
Sybase	www.sybase.com
Borland/Inprise	www.borland.com
McAfee	www.mcafee.com
DrSolomon	www.drsolomon.com
Orcad	www.orcad.com
Autocad	www.autocad.com

İSLAM – DİYANET – KUR’AN - HADİS SİTELERİ

Diyamet	www.diyamet.gov.tr
1 Hafta 1 Ayet	www.1hafta1ayet.com
1 Hafta 1 Hadis	www.1hafta1hadis.com
Namazcı.com	www.namazci.com

EĞİTİM , EĞLENCE LİNKLERİ

Milli Eğitim Bakanlığı	www.meb.gov.tr
Yavuzkolej	www.yavuz.koleji.com
AfacanÇocuk	www.afacancocuk.com
Eğitim.com	www.egitim.com
Karnem.net	www.karnem.net

www.turksatonline.com adresinden ulaşabileceğiniz site, Türkiye'nin Uydu Haberleşme Portalı...

Sitede İnternet üzerinden canlı olarak izleyebileceğiniz tüm tv kanalları , Uydu yayın frekansları , Teknik bilgilere , Güncel haberlere Türksat uydularımız hakkındaki bilgilere ve birçok konuyu bu siteden bulabilirsiniz....

Tebeşir.com	www.tebesir.com
Maxi TV	www.maxitv.com.tr
Adanet Çocuk	www.ada.net.tr/cocuk/
Elma Eğitim Sitesi	http://elma.turkport.com
Netbul	www.netbul.com/cocuk/
Fem Eğitim Sitesi	www.fem.com.tr
Matematik Sitesi	www.intermat.gen.tr
Çocukça	www.cocukca.com
Öğrenci.com	www.ogrenci.com
Grafi2000	www.grafi2000.com
Komikaze.net	www.komikaze.net
Komik Flashlar	www.flashberk.com
Giresun Valiliği	www.giresun.gov.tr
Giresun Rehberi	www.giresunnet.cjb.net
Zeka Oyunları	www.otuzoyun.com

KÖŞE YAZILARIM

Daha önce yazmış olduğum bilgi teknolojileri ile ilgili yazılarımı sizlere faydası olabilir düşüncesi 'Herkes için Temel Bilgisayar ve İnternet Kılavuzu' adlı kitabımın son sayfalarına eklemeyi uygun gördüm.

Yeni ve güncel köşe yazılarımı www.bilgisarayi.com web sitesinden takip edebilirsiniz.

Yeni bir kitapda ve yeni teknolojiler ile görüşmek dileği ile...

INDEX

- 01 – Bilgi = Güç'tür.**
 - 02 – 'İTERNET' Dedikleri...**
 - 03 – İşsizliğin Çözümü Bilgisayarda Saklı !!!**
 - 04 - Dikkat !!! W32/Blaster-A**
 - 05 – Bilgi Teknolojilerinde "2003 ve 2023"**
 - 06 - Mydoom'dan Kurtulma Rehberi**
 - 07 - „CeBIT“ 2004**
 - 08 - Bilgi Güvenliği (1)**
 - 09 - Bilgi Güvenliği (2)**
 - 10 – İnternet = Hayat**
 - 11 – GEL PC, PC...**
 - 12 – Evlilik 3 Yıl içinde...**
-

Yazı No : 01 - Bilgi = Güç'tür

Merhabalar;

Bundan sonra bu sayfada bilgisayar, internet ve teknoloji hakkında en son gelişmelere ve bilgilere ulaşabilirsiniz. Herkesin bildiği gibi bilgi çağındayız ve bu çağı yaşamak için olmazsa olmaz iki kavram bilgisayar ve internet. Şimdi sizlere bu iki kavramın tarihçelerini ve önemlerinden bahsedeyim. Bilgisayarın kısaca tanımını yapmak gerekirse; bilgisayar bizler tarafından hazırlanarak verilen bilgileri, yine bizler tarafından hazırlanan komutlar dizisine uygun olarak, istenilen düzeyde ve şekilde işleyen ve bu bilgileri depolayan elektronik cihazdır.

1937 yılında ilk otomatik hesap makinesi (MARK-1) yapılmasının ardından 1943 yılında Pennsylvania Üniversitesinden J.P. Eckert ilk işlevsel bilgisayar olan 30 ton ağırlığındaki ve saniyede 5.000 işlem yapan ENIAC [Electronic Numerical Integrator and Calculator] (Elektronik sayısal doğrulayıcı ve hesap makinesi)' ı yaptı. İlk bilgisayarlar bir apartman dairesini kaplayacak kadar büyük ve 30ton ağırlığındaydı günümüze geldiğimizde ise artık cebimize sığacak kadar küçük ve 170 gr ağırlığına kadar düşmüştür.

Bilgisayar, zaman, para, iş kazancı, bilgi ve güç demektir. Çünkü sanayiden eğitime, sanattan eğlenceye, turizmden mühendisliğe kadar hemen her alanda bilgisayar kendine çok önemli bir yer bulmuştur.

Günümüzde bilgisayar ile neredeyse aklınıza gelebilecek her türlü işlemi yapabilirsiniz. Örneğin, tv izleyebilir, radyo dinleyebilir, fax çekebilir, müzik dinleyebilir, Türkiye'nin veya Dünyanın her neresinde olursanız olun mesajlaşabilir, görüntülü ve sesli iletişim kurabilirsiniz, kendi filminizi veya müziğinizi yapabilir ve kendi web sitenizi yaparak Dünyaya açılabilirsiniz. Bu ve buna benzer binlerce işlemi bilgisayarınız ile gerçekleştirebilirsiniz. Bu nedenlerden dolayı ve çağımızın bilgi çağı olmasından dolayı artık bilgisayar kullanmayı bilmek şart haline gelmiştir.

İnternet'i ise kısaca dünyanın en büyük kütüphanesi olarak tanımlayabiliriz. Teknik tanım olarak ise internet Dünya üzerinde bulunan birbirinden farklı büyüklükteki yerel bilgisayar ağlarını birbirine bağlayan bilgisayar ağıdır. Kısaca ağların ağı olarak tanımlanmaktadır. Daha da basit bir tanım yapmak gerekirse Dünyadaki bilgisayarların telefon kabloları aracılığıyla birbirlerine bağlandığı ağıdır.

Günümüzde internet adı verilen yapı, 1970 yılında Amerikan Savunma Bakanlığı tarafından, araştırma ve üniversiteler arasındaki bilgi alışverişlerini sağlamak amacıyla kuruldu. Yine Amerika tarafından geliştirilen internet, hangi bilgisayarın hangi bilgisayara günün hangi saatinde bağlanacağını ve bilgilerin hangi prosedürlere göre alınıp verileceğini belirleyen bu sistemin o zamanki adı ARPANET'dir.

İnternet'in işlevi ise üretilen her türlü bilginin saklanması, paylaşılması ve kolay erişimidir. İnternet teknolojisi sayesinde bilgiler insanlara kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir. İnternet'in önemine dair bir örnek vermek gerekirse en son Amerika'da yaşanan ikiz kulelerin yerle bir olmasına rağmen tüm yazılı ve elektronik bilgilerin tahrip olmasına karşın bunların yedekleri internet ortamındaki serverlerde tutuldukları için hiçbir bilgi , zaman ve dolayısıyla para kaybı olmamıştır.

Özetlemek gerekirse bilgi çağında olduğumuz için bilgiye ulaşmanın ve kullanmanın yolu olan bilgisayar ve internet teknolojilerini hem biz hemde çocuklarınıza öğrenmesi için her zaman destekleyin. Sonuç olarak BİLGİ = GÜÇ' tür bunu unutmayalım...

Yazı No : 02 - 'İNTERNET' Dedikleri...

İnternet'i ise kısaca dünyanın en büyük kütüphanesi olarak tanımlayabiliriz. Teknik tanım olarak ise internet Dünya üzerinde bulunan birbirinden farklı büyüklükteki yerel bilgisayar ağlarını birbirine bağlayan bilgisayar ağıdır. Kısaca ağların ağı olarak tanımlanmaktadır. Daha da basit bir tanım yapmak gerekirse Dünyadaki bilgisayarların telefon kabloları aracılığıyla birbirlerine bağlandığı ağıdır.

İnternet'in işlevi ise üretilen her türlü bilginin saklanması, paylaşılması ve kolay erişimidir. İnternet teknolojisi sayesinde bilgiler insanlara kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir.

Çağımıza damgasını vuran internetin insanoğlunun televizyonu tanimasından bu yana yaşadığı en büyük değişimlerden birisi olduğunu söyleyebiliriz. İnternet dünyadaki bütün bilgi yığını ve birikimini öğrenciden öğretmene, akademisyene ve diğer kullanıcılara sürekli ve anında erişme imkanını sunmaktadır. Ayrıca internet birbirinden uzak kişilerin birbirleriyle iletişimine olanak sağlayan bir araç olarak, video konferans ve sanal toplantı gibi etkinliklerin yapabileceği ortamı kullanıcılara sunmaktadır. İnternete bireysel erişim olanaklarının gelişimi ile ticarete internetin kullanımı önemli ölçüde artmıştır. Günümüzde internet reklam, üretim, nakil, planlama ve ödeme olmak üzere ticaretin her aşamasında yer almaktadır. Eğlence sektörü de internetin gelişimine bağlı olarak servislerini önemli ölçüde internet üzerinden sunabilmektedir.

İnternet'ten nasıl yararlanabiliriz : örneğin www.gazeteler.com adresinden internet üzerinde bulunan tüm ulusal ve yerel gazeteleri ücretsiz okuyup şehrinizden veya dünyadan anında haberiniz olabilir, www.yayinonline.com adresinden ise yüzlerce Türk radyosunu kaliteli bir şekilde dinleyebilirsiniz. Ayrıca Türkiye'deki yakınlarınızla ücretsiz bir şekilde sesli veya görüntülü telefon görüşmesi yapabilirsiniz.

Bu ve bunlar gibi internetin burada yazamadığım binlerce yararı vardır.

Bütün bu yararlarıyla birlikte internetin kötü niyetli kişilerin amaçlarına hizmet edecek önemli bir araç da olabiliyor. Bilginin her çeşidine siyasi sınırları aşacak biçimde çok kolay ve yeterince denetimsiz erişim sağlayan internet, iyi niyetli olmayan kullanıcıların diğer kullanıcılara zarar verebileceği bir ortamı da kullanıcılara sunmaktadır. İnsanların bilgiye, eğlenceye ve diğer kaynaklara erişimi açısından önemli kolaylıklar sağlayan internet, bazı ülkelerde yasal fakat bazı ülkelerde yasal olmayan servislere erişim imkanı da sağlamaktadır. İnternet 'casino'larının (sanal ortamda kumar) bazı ülkelerde yasal bazıları ise yasal olmaması buna bir örnektir. Bu ve benzeri servislerin internet ortamında kolayca erişilebilir olması, internetin toplum yaşamına getirdikleri olumsuzluklar arasında sayılabilir. Çok büyük bir bilgi kaynağı olan internet, toplumumuzda daha çok sosyal iletişim ortamı ve eğlence kaynağı olarak algılanmakta ve yararlanılmaktadır. Halbuki bu çok büyük bir yanıltır.

Yazı No : 03 – İŞSİZLİĞİN ÇÖZÜMÜ BİLGİSAYARDA SAKLI

Bilgisayar nedir kısaca tanımını yapmak gerekirse; insan tarafından hazırlanarak verilen bilgileri, yine insanlar tarafından komutlar dizisine uygun olarak, istenilen düzeyde ve şekilde işleyen ve depolayan elektronik cihazdır. Herkesin malumu çağımız BİLGİ çağı ve bu çağın en büyük gereği bilgiyi kontrol etmek, işlemek, düzenlemek, saklamaktır. Bunun içinde kullandığımız elektroniksel araç bilgisayar...Aslında bilgisayar alanı çok geniş olan bir olgudur. Bunun içine donanım, yazılım, internet, güvenlik, tasarım vb. birçok alt dalı katabiliriz. O yüzden bilgisayarı kendine iş edinen bir insan mutlaka kendine bir uzmanlık alanı seçmelidir.

İş bulmak artık üniversite bitirmekten geçmiyor maalesef. Bunun yanında bilgisayar ve en az bir yabancı dile hakim olmanızdan gerekiyor(du). Ama diğer bir alternatifte kendinize bilgisayar dünyasında bir alan belirlemek ve bu alanda kendinizi devamlı geliştirmek. Size çok çarpıcı bir örnek vermek istiyorum dünyanın en zengin adamı Bill GATES sizce üniversite mezunumu? Hayır, Bill GATES üniversite mezunu değil. Ama yukarıda da belirttiğim gibi Bill GATES kendisine bilgisayar dünyasından yazılım alanını kendisine seçmiş ve bu alanda kendini devamlı geliştirmiş ve sonuç olarak dünyanın en zengin insanı olmuştur. Peki iş bulamıyorsunuz ve kara kara düşünüyorsunuz. Sonunda bilgisayar dünyasına girmeye karar verdiniz

ama ne yapmalısınız. Yapmanız gereken ilk önce bir bilgisayar edinmek daha sonra ilinizdeki veya kentinizdeki bilgisayar kurslarına veya bu konuda az çok bilgisi olan insanlardan bilgiler almak ve kendi kendinize artık bir şeyler başarmaya başladığınız andan itibaren ise internet dünyasına girebilirsiniz. İnternet inde kısaca tanımını yapmak istiyorum kimine göre chat ve birkaç site bakmaktan ibaret olan internet aslında dünyanın en büyük kütüphanesi ve okuludur. Bilgisayarda temel bilgileri öğrendiniz ve kendinizi artık bilgisayar canavarı olarak görüyorsunuz o zaman kendinize bir alan seçip uzmanlaşma vaktiniz geldi demektir. Uzmanlaşmak için bilişim şirketlerinin açtığı uzmanlaşma kurslarına katılabilirsiniz. Buradan alacağınız *MCSE veya buna benzer sertifikalarla iyi bir fiyata **bilişim sektöründe çok rahat iş bulabilirsiniz...

Bilişim sektörlerinin verdiği sertifikalar diplomalarla artık yarışıyor...Kısaca her şey sizin elinizde kendinizi bilgisayar (bilgi – işlem) sektöründe geliştirerek işsiz sıfatından bilgisayar uzmanı sıfatına terfi edebilirsiniz. Çünkü artık işverenler işe alacağı teknik elemanın üniversite mezunu veya bilgisini ölçmek yerine, bilgisi sertifika ile belgelenmiş kişileri tercih ediyorlar. Bu arada sertifika almak diploma almak kadar zor bir çalışma gerektiriyor. Önce ilgi alanınıza giren bir konu hakkında sertifika eğitimi alıyorsunuz sonrada sınavlara girip başarmanız gerekiyor. Hepinize kolay gelsin...

* MCSE (Microsoft Certified Systems Engineer: Microsoft Sertifikalı Sistem Mühendisi)

**Bilişim (Bilgi – İşlem Sektörüne verilen genel ad)

Yazı No : 04 – Dikkat !!! W32/Blaster-A

Merhaba sizlere bu hafta güncel virüslerden , bu virüslerin nasıl bulaştığını ve bu virüslerden nasıl kurtulacağımızı anlatacağım...Öncelikle virus nedir tanımını yapayım. Virüs, herhangi bir bilgisayara değişik yollarla girebilen ve bu bilgisayarlarda istenmeyen sonuç ve zararlara yol açan programlara verilen genel bir isimdir. Bu programların kullandığımız, bilgisayarlarda çalıştırdığımız diğer programlardan temelde bir farkı yoktur. Aslında virüsler bilgisayarımızda müzik dinlediğimiz winamp, yazılar edit ettiğimiz word programı gibi bir programdır. Bu nedenle, işletim sisteminin desteklediği bütün işleri yapabilirler. Virüsleri özel kılan, girdiği sistemlere kendilerini, kullanıcının farkında olmadan veya iradesi dışında çalıştırılacağı şekilde yerleştirmesi ve sistemlere zarar vermesidir. Bir virüs kullanıcı tarafından çalıştırılmadan veya kendisini programlayan kişi tarafından önceden belirlenmiş durum oluşmadan aktif hale gelmez. Bazı virüsler ise aktif hale geldikleri halde, belli bir süre istenmeyen etkilerini göstermezler. Virüsler genel olarak etkilerini diğer çalışan programlara "bulaşarak", onlarda çeşitli değişiklikler yaparak gösterirler. Virüslerin bir diğer

özelliği ise kendilerini çoğaltmaları ve hafızada değişik yerlere kaydetmeleridir.

Virüsler, disketler, ağ paylaşımı, İnternet (e-mail, dosya indirme, vs) yollarıyla yayılır. Virüslerin etkileri sadece rahatsızlık veren küçük problemler olabildiği gibi (ekranınıza rahatsızlık veren mesajlar çıkararak çalışmanızı bölmesi/engellemesi vb.) bilgisayarınızın hafızasını ve/veya disk alanını kullanarak bu kaynaklara verimli olarak erişiminizi engellemeleri ya da kullandığınız dosyaların içeriklerini bozmaları/silmeleri gibi oldukça zararlı etkileri de olabilir. Bunun dışında, kullandığınız bilgisayar programlarını bozabilir, çalışmalarını yavaşlatabilir, sabit diskinizin tamamını ya da önemli dosyaların olduğu kısımlarını silebilirler. Bazı virüsler ise kullanıcının bilgisayar konusundaki bilgisizliğini kullanarak yol açmadığı zararları vermiş gibi görünerek panik oluştururlar.

Günümüzde virüsler artık web sayfalarından dahi bulaşabilmektedirler... Peki tehlikenin bu kadar büyük olduğu günümüzde virüslerden korunmak için neler yapmalıyız. Öncelikle Windows un update yani güncelleme sayfasına girip

<http://v4.windowupdate.microsoft.com/tr/default.asp> bilgisayarınızdaki açıkları tespit edip güncel yamaları ¹ indirmelisiniz. Çünkü virüsler çoğunlukla bilgisayarınızdaki açık portlardan ² bulaşırlar.

Daha sonra bilgisayarınıza güncel ve güçlü bir antivirüs ³ programı yüklemelisiniz. Şuan antivirüs piyasasında önerebileceğim programlar norton security 2004,

kaspersky antivirüs ve sophos antivirüs programlarıdır...Bu üç programın içinde test yaptığım ve önerebileceğim antivirüs programı sophos antivirüs yazılımıdır...Bu programı

<http://www.sophos.de/products/sav/eval/> adresinden indirip test edebilirsiniz...

Ayrıca bilgisayarınızı internet üzerinde online olarak bilgisayar olup olmadığını tarayabilirsiniz bunun için adres <http://housecall.trendmicro.com/> açılan sayfadan scan now linkine tıklamanız yeterli.

Antivirüs programı adından da anlaşılacağı üzere virüslere karşı geliştirilmiş bir korunma programıdır. Virüslerin yapılarına göre antivirüs savunma şeklide değişmektedir. Eğer virüs bir dosyaya (*.exe, *.com, *.doc, *.xls, *.bat uzantılı olabilir) bulaştıysa o dosyanın kodunu bozarak onu kullanılmaz hale getirir. Antivirüs ise repair (tamir) etme yoluyla bozulan kodu eski haline getirmeye çalışır. Eğer başarısız olursa o dosyayı yayılmasını önlemek amacıyla karantinaya alır.

Şu anda popüler olan ve mail yoluyla bulaşan virüsler ise mailin sadece attachment (ek) kısmında olmayıp mailin kendisinde mevcuttur. Bu durumda antivirüs virüslü maili repair etmekle uğraşmayıp direk karantinaya alır.

Güncel virüsler ise şunlar :

W32/Blaster-A ayrıntılı bilgi ve belirtileri için

<http://www.sophos.com/virusinfo/analyses/w32blastera.html>

yama¹ : Mevcut bir yazılımın bazı hatalarını düzeltmek,

ve programı güncellemek amacıyla, ilgili firmaların (ya da kişilerin) çıkardıkları programlara verilen genel ad.

port ² : açık , kapı , bağlantı noktası

antivirüs ³ : Virüsleri bulmaya ve silmeyi sağlayan programlara verilen genel ad.

Yazı No : 05 - BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDE "2003 VE 2023"

Çağımız herkesin bildiği gibi bilgi çağı, peki bu çağın oyuncakları diğer tabiriyle vazgeçilmezleri olan internet ve bilgisayar dünyası nereye gidiyor bunu hiç düşündünüz mü? Bilgi Teknolojileri dediğimiz bu olgular artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçası oldu. Gelecekte çocuklarımız öğretmenim internet yoktu ödevimi hazırlayamadım diyebilir bu dediğim göreceli bir gelecek ama aklınızın alamayacağı gelişmelerde olacak örneğin evinizi internette kontrol edip siz gelmeden bir saat önce evinizin ısıtılmasını sağlayabilir çamaşır makinenize veya bulaşık makinenize çalışmasını sağlayabilirsiniz. Dünya o kadar küçülecek ki belki sabahleyin berlinde işinize gidip akşamleyin giresundaki evinize gelebileceksiniz. Bunlar hayal değil bizzat gerçeğin ta kendisi hatta yerinizden kalkmadan evinizden işlerinizi yönetip, alışverişinizi yapıp giresungazete.net deki gibi gazetelerinizi okuyabileceksiniz...

İnsanlık bu seviyeye nasıl geldi? Herşey insanların bilgiye olan açlığı ile başladı ve bu bilgi şimdi o kadar birikti ki artık bu bilgiyi depolayıp, düzenleyip insanlara sunmak

için belirli meslekler çıktı ve çıkacak... Artık doktorluk, diş hekimliği öğretmenlik, avukatlık gibi bilinen temel mesleklerin yanına, internetin hayatımızdaki yerinin genişlemesiyle birlikte ilginç isimleriyle dikkat çeken çok sayıda yeni meslek dalı daha eklendi. Son yıllarda “içerik mühendisi”, “site ölçüm analisti” “bireysel hizmetler geliştirme uzmanı”, “insan arabirim uzmanı” gibi meslekler dünyanın insan kaynakları bültenlerinde en fazla aranan dallar oluyor. Almanya’da takip edebildiğim kadarıyla şuanda bu meslekler el üstünde tutuluyor ve kısaca kapılıyorsunuz sanırım diğer Avrupa ülkelerinde de aynı durumdadır.

İnternet meslekleri olarak tanımladığımız bu meslekler gelecekte daha çok duyar olacağız. Bunların dışında İnternetin yaygınlaşması ile Türkiye ve dünyadaki yükselen yeni mesleklerden bazıları şöyle sıralayabiliriz :

Network Uzmanı: Kurumların komple bilgisayar ağlarının kurulmasından sorumlu uzman. Sistem güvenliğini sağlayabilme konusundaki yetenekleri ise başarının belirleyicisi olarak kabul ediliyor.

İnternet Direktörü: Firmaların internet sayfalarının hazırlanması ve web reytinglerini yükseltmek için çeşitli işlemler yapmak internet direktörünün görevleri arasında yer alıyor.

E-ticaret danışmanı: Firmaların elektronik ticaret konularındaki stratejilerini belirlenmesini üstleniyor ve e-

operasyonları yönetmek konusunda firmaya rehberlik ediyor.

Bilgi Brokerliği: Karmaşık enformasyon ortamında kalmış kişi ve kurumlara, ihtiyaç duydukları bilgileri temin etmek ve araştırmalar yapmak. Müşteriler için zor bulunan bilgileri temin etmek.

Anlamlandırıcı: İnternet veya medya ortamında gelen yoğun bilgilerden şirket için önemli olanları ayıklamak.

2003 yılını virüsler yönünden değerlendirirsek; 2003'ün en zarar verici virüsü oskarını 'sobig' aldı. Anti-virüs şirketi Sophos'un açıkladığı rapora göre 2003'te en çok zarar veren bilgisayar virüsü Sobig oldu. şirket, kendilerine gelen şikayetlerin yüzde 20'sinin Sobig-F ve versiyonu virüslerle ilgili olduğunu açıkladı. (www.sophos.de)

Sophos'un "2003 yılının virüsleri" listesinde Sobig'i yüzde 15'lik bir oranla Blaster adlı "solucan (worm)" türü Blaster takip etti. Üçüncü sırada ise Blaster'dan türetilen "Welchia" adıyla da bilinen "Nachi" virüsü yer aldı. Liste, dördüncü sırada Gibe, beşinci sırada Dumarı adlı virüslerle devam etti.

şirkete virüsün yayılmaya başladıktan sonraki ilk 24 saat içinde 400 binden fazla Sobig taşıyan e-mail geldiği bildirildi. En yaygın virüslerin tamamının Microsoft'un programları üzerinde etkili olacak şekilde tasarlandığını belirten anti-virüs uzmanları, bu eğilimin 2004 yılında da

devam edeceğine dikkat çekti.

Bu arada internet ve bilgisayar virüsleri 20 yaşına girdi.ABD'de bundan 20 yıl önce, 1 Ocak 1983'te Savunma Bakanlığı bünyesinde kullanılan ARPANET adlı sınırlı bilgisayar ağı, TCP/IP protokolüne dönüştürülerek bugünkü internetin temelleri atıldı. Bu dönüşümle, yalnızca bin kadar bilgisayar tarafından kullanılan ARPANET, daha fazla sayıda kişinin kullanımına açıldı ve internet doğmuş oldu.

2003 aynı zamanda internetin Türkiye'de 10. yaşını kutladığı yıl oldu. İnternet kullanımının 10. yıldönümü, ilk internet bağlantısının gerçekleştirildiği ODTÜ'den nisan ayında düzenlenen "nostaljik" etkinliklerle kutlandı. İnternet Haftası kapsamındaki etkinliklerde 10 yıl önce yaşananlar sinevizyon gösterisiyle hatırlandı.

Bilgisayar kullanıcılarının korkulu rüyası virüsler 20 yaşına girdi. İlk bilgisayar virüsünü 1983'te Amerikalı bir öğrenci geliştirmişti. Güney California Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olan Fred Cohen, ilk virüsü, bilgisayar güvenliği konusunda yapılan bir deneyin parçası olarak tasarladı.

O zamanlar yalnızca deney konusu olan bilgisayar virüsleri şimdi sayıları 60 bini aşan türleriyle milyonlarca dolarlık zarar verebilen canavarlara dönüştü. Aslında virüsler müzik dinlediğiniz winamp veya yazı edit için kullandığınız word programı gibi bir programdır ama bu

programı (virüs) kötü amaçlı kullanınca kötü sonuçlar doğurabiliyor.

Kısaca 2003 yılı bilgisayar teknolojileri ve benim gibi bilgisayar dünyasında yaşayanlar yönünden bu şekilde geçti. Yazıma online virüs taraması yapacağınız web sitelerinin adresleri ve bir bilgisayarçı atasözü ile bitirmek istiyorum. Sağlıcakla kalın...

'En güvenilir bilgisayar internete bağlı olmayan bilgisayardır.'

<http://housecall.trendmicro.com/>

<http://scan.sygate.com:443/cgi-bin/probe/trojanscan.cgi>

<http://v4.windowsupdate.microsoft.com/tr/default.asp>

Yazı No : 06 – Mydoom'dan Kurtulma Rehberi

Mydoom virüsü yeni varyantlarıyla birlikte ortalığı kasıp kavurmaya devam ediyor. İşte bu virüs hakkında merak ettiğiniz her şeyi bulabileceğiniz, nasıl korunacağınızı öğrenebileceğiniz bir rehber. Mydoom, antivirüs firmaları tarafından hâlâ yüksek tehdit grubunda gösteriliyor. Son olarak ortaya çıkan Doomjuice adlı varyantıysa, daha önce Mydoom'un bulaştığı makinelerdeki gediklerden yararlanıyor. Rehberimizi okuyarak, Mydoom'dan ve varyantlarından nasıl

korunacağınızı öğrenebilirsiniz.

Mydoom nedir?

Mydoom, Microsoft programlarını hedefleyen bir dizi virüsten biri.

Virüs, Outlook'taki açıkları kullanıyor ve bulaştığı sistemin adres defterindeki adreslere kendini e-posta yoluyla gönderiyor. Mydoom, aynı zamanda Novarg ve Mimap_r adlarıyla da biliniyor. Virüsü, gönderdiği e-postalardaki konu satırından (subject) tanımak mümkün.

Konu satırına bakarak, mesajı bir e-posta hatası sanmak mümkün. Mesajın ekindeyse, hatanın nedenini açıklar gibi görünen bir metin dosyası yer alabiliyor. Kullanıcı mesajına ne olduğunu anlamak üzere bu dosyaya tıkladığında, virüs sistemine bulaşmış oluyor.

Ne kadar yaygın?

Mydoom oldukça hızlı yayılıyor; hatta şimdiye dek en hızlı yayılan virüs olduğu bile söylenebilir. E-posta filtreleme işiyle uğraşan MessageLabs şirketinin verilerine göre, gönderilen her 12 e-posta mesajından biri Mydoom'a ait. Bundan en önce en hızlı yayılan virüs unvanını elinde bulunduran Sobif-F ise, ancak her 17 mesajdan birine bulaşabilmeyi başarmıştı.

MessageLabs'e göre, virüs ortaya çıkışından sonraki 16 gün içinde 38 milyon kopyayla, tarihin en aktif virüsü. Finlandiya merkezli antivirüs firması F-Secure, Mydoom'un şimdiye dek karşılaşılan en belalı e-posta

virüsü olduğunu, e-posta trafiğinin yaklaşık %30'unu kapladığını açıkladı.

Bu rakamlara, virüsün kendi oluşturduğu mesajlar, sistemlerin gelen virüslü mesaja verdikleri otomatik yanıtlar ve virüslü mesajı alıp da diğerlerine "Bana virüs bulaştırıyorsun" diye mesaj atan kızgın kullanıcıların iletileri de dahil. Virüs gönderdiği mesajların "Gönderen" bilgisini de değiştirdiği için, bu mesajlar daha da çok trafiğe neden oluyor.

Rusya kaynaklı olduğu düşünülen virüs 200 ülkeye yayılmış durumda. Bu kadar hızlı yayılmasının altındaysa, ABD'deki iş günü sırasında ortaya çıkmış ve hızla büyük şirketlerin iletişim ağına girmiş olması yatıyor.

Mydoom bulaştığı makineye ne yapıyor?

Her şeyden önce, Mydoom'un yalnızca Windows tabanlı sistemlerde etkili olduğunu söyleyelim. Virüs, Outlook'taki adres defterini tarayarak kendini göndereceği yeni adresler buluyor. Ardından kendi e-posta motorunu kullanarak kendi kendini gönderiyor. Bu arada, açığa çıkma riskini ortadan kaldırmak için de, kendini antivirüs firmalarının, devlet kuruluşlarının ve askeri kurumların adreslerine göndermiyor.

Virüs, aynı zamanda, bulaştığı sistemlerin antivirüs firmalarının Web sitelerine bağlanıp son güncellemeleri indirmelerine de engel olmaya çalışıyor. Daha da kötüsü, Mydoom bulaştığı makinelerde bir arka kapı, yani bir

gedik açıyor; böylece, doğru araçlara ve bilgiye sahip olan herkes bu gedikten yararlanıp sisteme sızabiliyor. Virüs ve daha sonra ortaya çıkan Mydoom.b varyantı, bir yandan da, 1 Şubat'tan sonra DOS saldırıları (Denial of Service Attack - Hizmetin Reddi Saldırıları) denilen türden bir saldırıyı düzenlemek üzere programlanmış durumdadır. Virüsün bulaştığı makineler, arka planda SCO şirketinin Web sitesine sürekli olarak bağlanmaya çalıştıkları için, şirketin Web sitesi geçici olarak çökmüştü. Virüsün yeni varyantı Doomjuice ise, aynı saldırıları Microsoft'un Web sitesine yönlendirmek üzere programlanmış durumda.

Korunmak için ne yapabilirim?

Yapabileceğiniz çok şey var. Özellikle bu salgın durumu sırasında, antivirüs yazılımınızı düzenli olarak, sık sık güncelleyin. (Antivirüs yazılımınız yoksa, hemen edinin. Zira sadece bu acil durum sırasında değil, her zaman ihtiyaç duyacağınız bir yazılım türünden bahsediyoruz). Her zaman yapmıyor olsanız bile, bütün sisteminizi baştan aşağıya antivirüs yazılımıyla tarayın ve zararlı dosyaların, programların hepsinden kurtulun. Sisteminize kişisel bir güvenlik duvarı (firewall) kurmak da işinize yarayabilir, böylece gedikleri kapatmış olursunuz. Genellikle haberleşmediğiniz kişilerden gelen e-postalara kuşkuyla bakın; özellikle mesajın ekinde bir de dosya varsa. Konu satırı bu rehberde bahsettiğimi türden kuşku varsa, mesajı açmadan silin. Böylesi büyük salgın durumlarında, Outlook'un önizleme (preview) panelini kapatmak da dikkate değer.

Virüsün makineme bulaştığını nasıl anlarım?

Virüs, kendini yollamak için kendi e-posta motorunu kullandığından, büyük olasılıkla farkına varmayacaksınız. Bir e-posta mesajının ekindeki dosyayı (zip ya da ekran koruyucu olabilir) açmak üzere tıklayıp da, beklediğiniz sonuçla karşılaşmadıysanız, Mydoom sisteminize bulaşmış olabilir.

Antivirüs yazılımları, Mydoom'u ve varyantlarını hemen tanıyıp etkisiz hale getirebilecek güce sahipler. Dolayısıyla en iyi çözüm antivirüs yazılımınızı sürekli olarak güncel tutmak.

Antivirüs ve güvenlik şirketleri, Mydoom'un sisteminizde varolup olmadığını denetleyecek özel dosyaların yanı sıra, herhangi bir şey indirmenize gerek kalmadan İnternet üzerinden virüs tarama hizmeti de veriyorlar. Üstelik bunların çoğu ücretsiz. Aynı zamanda, Microsoft da sisteminizi İnternet üzerinden tarayabilecek bir hizmet sunuyor.

Yeni varyant: Doomjuice!

Mydoom'un iki yeni varyantıysa bu hafta başında ortaya çıktı. İlki ve en yaygın olanı Doomjuice, Microsoft.com sitesine DOS saldırısı düzenliyor. Microsoft, şimdiden bu virüse karşı önlem olarak, sitesinin yedek kopyalarını oluşturmuş durumda.

Bu iki varyantın en önemli özelliği, önceki varyantların tersine, e-posta yoluyla yayılmamaları. Bunlar, daha önce sisteme sızan Mydoom'un açtığı gedikten yararlanarak sisteme giriyorlar. Antivirüs şirketlerine göre, Doomjuice şimdiye dek Mydoom bulunan 75,000 civarında sisteme sızmış durumda. Orijinal Mydoom (Mydoom.A), başarısının doruğundayken 1 milyon civarında sisteme sızmıştı.

Yazarını koruyan virüs

Yeni varyant Doomjuice'un temel özelliği, yazarını korumak. Zira bu varyant, bulaştığı sisteme orijinal Mydoom'un kaynak kodlarını da yüklüyor. Mydoom'un yazarını bulmak için yürütölen çalışmalar, kaynak kodu bulmaya dayanıyordu; böylece kaynak kodun bulunduğu sistemlerin virüsün yazarıyla bağlantılı olduğu ortaya çıkacak ve virüs yazarının izi sürölebilecekti. Ancak Doomjuice sayesinde bu kaynak kod, şimdi korunmasız her sisteme sızabileceği için, virüs yazarının kalabalıkta izini kaybettirme olasılığı da artmış oluyor. Diğer varyant Deadhat'se, bulaştığı makinedeki orijinal Mydoom.A ve Mydoom.B virüsünü siliyor, kendini kuruyor ve ardından sistemdeki antivirüs yazılımının çalışmasını, güncellenmesini engellemeye çalışıyor.

Yazı No : 07 - „CeBIT“ 2004

Dünyanın en büyük teknoloji fuarlarından CeBIT almanyanın Hannover kentinde yapıldı. Fuarda en son teknolojiler gövde gösterisi yaptı. CeBIT Hannover de gelecekte teknolojide neler olacağı sergilendi. Dijitalleşen dünyada artık teknoloji her an yanımızda olacak görünen o. Fotoğraf ve video özellikli cep telefonlarıysa yeni yaşam tarzının simgeleri. Büyük şirketlerin son teknoloji ürünlerini sunduğu teknoloji şovu CeBIT 2004, 64 ülkeden 6500 şirket ve yarım milyondan fazla ziyaretçinin katılımıyla Almanya'nın Hannover kentinde gerçekleşti. 18 Mart'ta kapılarını açan fuar özellikle cep telefonu ve bilgisayar üreticileri için büyük önem taşıyor. Dünyanın dört yanından gelen teknoloji meraklıları, profesyoneller ve gazeteciler küçük bir şehri andıran fuar alanında geleceğin yaşam tarzını tecrübe ettiler.

CeBIT içinde en öne çıkan teknolojiler Wi-Fi olarak tanımlanan hızlı kablosuz internet, yüksek kalitede fotoğraf çekebilen cep telefonları, çok-işlevli ofis ürünleri ile televizyon, radyo ve DVD'yi birleştiren yeni ev eğlencesi ürünleriydi. Almanya Başbakanı Gerhard Schröder'in açtığı CeBIT 2004'te, bu sene de mobil teknolojiler ağırlıktaydı. Cep telefonu üreticileri özellikle fotoğraf ve video teknolojilerini yükselttikleri yeni modellerini ilk defa Hannover'de gösterime sundular. Nokia, Sony Ericsson ve Samsung, 1 megapiksel ve üstü

kalitede cep telefonu modellerini tanıtırken, bu klasmandaki modelleriyle birlikte en geniş yeni ürün portföyüne sahip Siemens Mobile fuarın yıldızlarındandı. Daha ince ve hafif olurken kapasite ve hızı da yükselen dizüstü bilgisayarlar, fotoğraf kalitesinde baskı sunan yazıcılar, binlerce şarkının yanı sıra yüklenen filmleri üzerindeki küçük ekranda gösterebilen yüksek kapasiteli dijital oyuncaklar fuarda özel bir yere sahipti. Cihazlar arasında veri transferine yarayan bellek kartları da 10 gigabaytın üzerine çıkan kapasiteleriyle dikkat çekiyor. Casio, Creative, Nikon, Canon, Olympus gibi dijital fotoğraf makinesi üreticilerinde yeni trend, küçük tasarım-yüksek görüntü kalitesinden yana.

Telsizlerde bulunan ‘bas ve konuş’ tekniği cep telefonları için de gelecek vaat ediyor. Siemens, Motorola ve Ericsson, “push-to-talk” olarak adlandırılan ses iletim sistemlerine ortak standart geliştirilmesi için işbirliğini de CeBIT’te duyurdu. Halen walkie-talkie denilen kısa mesafeli telsiz cihazlarında kullanılan ‘push-to-talk’ (bas-konuş) teknolojisinin, kullanıcıların konuşma isteklerini artırması bekleniyor. İşbirliği sayesinde, üç şirketin de ürettiği telefonlar tüm servis sağlayıcılarının hatları üzerinden uyumlu olarak işleyecek. Sektörün lideri konumundaki Siemens ve Nokia, gerek sektördeki diğer firmalarla gerekse kendi başlarına söz konusu teknolojilerin geliştirilmesi ve standartlarının belirlenmesi üzerine çalışmalar yapıyorlar.

Uzun yıllardır kullandığımız hemen hemen her eşyada teknolojik bir dokunuş görmek mümkün. Televizyon ve müzik sistemlerinden sonra buzdolabı ve fırın gibi ev eşyalarıyla birlikte otomobillerde de büyük bir dijital devrim yaşanıyor. Uydudan alınan harita bilgilerini arabanın konsoluna yerleştirilen ekrana yansıtan GPS (Global Konumlandırma Sistemi) teknolojisiyle sürücüler gidilecek istikameti ekrandan takip edebiliyor. Ayrıca, otomobilin içinde de kurulan kablosuz internet bağlantısı sayesinde, kesintisiz iletişim sağlanıyor.

Yazı No : 08 - Bilgi Güvenliği (1)

Çağımız bilgi çağı ve bilgi çağının vazgeçilmez unsurları bilgisayar ve internet. Peki bu yeni teknolojileri kullanmasını ne kadar biliyoruz. Yeni teknoloji ile gelen tehlikelerde cabası bu yazımda sizlere bu yeni teknolojileri kendi çıkarları için kötü kullanan kişilerin ürettiği virüs ve trojanlardan korunma yöntemlerini anlatacağım.

Bilgisayar virüsleri, çalıştığında bilgisayarımıza değişik biçimlerde zarar verebilen küçük programcıklardır. Ayrıca virüsler sanıldığı kadar az yer kaplarlar. Bu programlar çeşitli şekillerde bilgisayarlara zarar verirler. Sadece bulaştığı programı bozan virüsler olduğu gibi, bilgisayarın ana kartının bios' unu bozan virüslerde vardır. Örneğin "CIH"(Çernobil) virüsü bir versiyonu her 26 Nisan' da aktif hale gelerek bilgisayarın "bios" unu

siler. Sadece haddiskteki dosyaları kullanılmaz hale getirebildiği gibi bilgisayarı tekrar açılmayacak şekilde de zarar verebilir. Yine son zamanlarda internet' ten e-mail yoluyla bilgisayarlara bulaşan ve kullanıcının outlook express adı verilen e-mail programı üzerinde yer alan adreslerine kendini yollayan virüslerde yaygınlaşmışlardır. Virüs programları kendilerinin bir kopyasını otomatik olarak üretir.

Bilgisayar virüsü düşüncesi ilk olarak, Macar matematikçi John von Neumann tarafından ortaya atılmıştır. Neumann “ Theory and Organization of Complex Automation” adlı eserinde kendi kendine çoğalabilen bilgisayar programlarından bahsetmektedir. Virüsler hakkındaki asıl gelişme Almanya’ nın Dortmund Üniversitesi’ nde J. Kraus’ un, “Selbstreproduzierende Software” adlı çalışmasıyla sağlanmıştı. Hatta bu çalışmada virüs kaynak kodları dan da bahsediliyordu.

1983/84 yılında Fred Cohen tarafından hazırlanan “Computer Viruses, Theory and Experiments, University of Southern California” adlı çalışma yayınlandı. Cohen, virüsler üzerinde çalışıyordu İlk virüsünü ise 8 saatte yazarak UNIX işletim sistemi altında tam kapasite çalışan bir bilgisayarda test etmişti. Virüs Cohen’ in kontrolünde tüm sisteme yayılmıştı. Deney neticeleri belli olunca, üniversite idaresi, Cohen’ in bilgisayar sistemini kullanmasını yasakladı.

Avrupa’ da meydana gelen ilk virüs olayı Berlin Üniversitesi’ nde meydana çıktı. Üniversite ana bilgisayarına yerleştirilen bir manipülasyon rutini, işletim sisteminin her çalışmasında, belirli bir değeri sürekli arttırıyordu. Virüsü kimin yerleştirdiği bulunamadığı gibi, problemde çözülemedi, tüm programlar, yedeklerde dahil silinip, orijinal sistem kuruldu ancak büyük maddi kayıplara engel olunamadı.

Virüsler, Kendilerinin devamını sağlamak için bazı önlemler almak zorundadırlar. Bunun için “düşmanları”(dikkatli kullanıcılar, Anti-Virüs programları) tarafından fark edilmemek için bilgisayar sitemindeki yerlerinde gözükmemeye çalışırlar. Bir çok virüsün ortak tekniği çok iyi gizlenmektir. En yeni modelleri ise ‘en iyi savunmak saldırmaktır’ diyerek avcılarını onları yakalamadan işlerini bitirmeye çalışırlar. Bilgisayar virüsleri ile biyolojik virüsler karşılaştırıldıklarında şaşılacak derecede benzerlikler görülür. Bu karşılaştırma neticesinde bilgisayar virüsleri daha iyi anlaşılacaktır. Aşağıdaki tabloda bu ilginç benzerlik göz önüne serilmiştir.

Anti-virüs programları virüsleri tespit eden, virüs bulaşmış dosyaları temizleyen veya silen programlardır. Bazı anti-virüs programları trojan adı verilen programcıları da tespit edebilmektedir. Trojanların virüslerden farkı gözle görülebilir olması ve normal bir dosya gibi silinebilir olmasıdır. Günümüzde bir çok anti-virüs programları bulunmaktadır. Ama artık herkes

interneti kullanması nedeniyle ve güncel olması sebebiyle aşağıdaki adreslerden virüs ve trojan taramaları yaptırabilirsiniz.

<http://housecall.trendmicro.com/>

<http://scan.sygate.com:443/cgi-bin/probe/trojanscan.cgi>

Yazı No : 09 - Bilgi Güvenliği (2)

Trojanlar ise internet yoluyla kullanıcı bilgisayarına girilmesini sağlayan programlardır. Virüsler den farklı olarak , trojanlar gözle görülürler. Trojanların asıl amacı şifreleri ele geçirmektir (servis sağlayıcıların bağlantı şifresi gibi). Bu programlara trojan (Truva atı) denmesinin sebebi bir programın arkasına gizlenerek kullanıcıyı bir bakıma içeriden vurmasıdır.

Truva atları korsan düşüncelere sahip kişilerin gizli çalışmalarının sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sebepten dolayı bunları üretenlerin kimlikleri çoğunlukla gizli kalmaktadır. Trojan'ın diğer bir tehlikeli boyutu ise başkalarının sizin bilgisayarınızı kullanmasına izin vermesidir. Örneğin siz internetde iken kötü niyetli herhangi bir kişi (hacker) sizin bilgisayarınız üzerinden banka soyabilir ve sorumlu malesef siz olursunuz. Çünkü hala ülkemizde bilişim suçları ile kesin bir kanun yok diğer ülkelerde olduğu gibi. Çünkü bu olay yeni teknolojinin bir ürünü olduğu için eski kanunlar bu tür polisiye olaylarda malesef geçici kalıyor.

Truva atlarını kullanıcı bilgisayarına yollamak isteyen kişilerin deneyecekleri en pratik yol sizi “kandırmak” olacaktır. En basitinden , “fotoğrafımı yollamamamı ister misin ?” şeklindeki bir teklife bile şüphe ile bakmak gerekmektedir. Kullanıcıya gelen “MyPhoto.exe” adı altındaki dosyaya tıkladığında programın çalışmadı görülebilir. Esasında çalışmıştır belki de bilgisayar sisteminde bir misafir dolaşıyordur. Bu problemler daha çok internette chat programları kullanırken oluşmaktadır.

Trojanlardan korunmak için aşağıda sayılan maddelere uyulduğu takdirde, trojanların sisteme girişi engellenebilmektedir.

- Öncelikle çok iyi tanımadığınız kimselerin gönderdiği dosyaları kabul etmemek.
- Kişisel kullanıcılar ve sistem yöneticileri, makinelerinde kurulu bulunan her bir yazılımın güvenilir bir kaynaktan alındığına ve daha sonra üzerinde oynama yapılmadığına emin olmalıdır.
- Güncel Anti-Virüs programlarını kullanmak.
- Çoklu uzantısı olan dosyaları asla açmamak. Örneğin "prg.com.exe"

Not: İnternet'te bedava olarak bulunabilen bazı programlarla da hevesli hacker'lar programlama bilgisine sahip olmadan da kendi virüslerini trojanlarını oluşturabilmektedir

Bunların dışında firewall denilen bilgisayarınıza dışarıdan

gelen tehlikeleri önlemek için kullanabilirsiniz. Örneğin www.zonealarm.com sitesinden indirebileceğiniz zonealarm programıdır. Bu programların mantığı bilgisayarınızı dışarıdan gelecek tehlikelere karşı korumak ve bilgisayarınızda sizin izniniz olmadan internetde herhangi bir programın çalışmamasıdır.

Virüsler şüphesiz her kullanıcının sorunudur. Bu söz klasikleşmiştir. Virüslerin tarihi 1980'lere dayanmaktadır. İlk zamanlarda "Brain" virüsünün programcısına virüslerin ilerde bilgisayar sistemlerini, bu kadar zarara uğratacağını söyleseydik herhalde bizimle alay ederlerdi. Virüs programcılarının bu virüsleri hangi psikoloji ile yaptıkları belli değil. Fakat ruhsal sorunları olmayan programcıların virüs yazmayacağını düşünüyorum. Asıl amaç bu olaydan Pazar yolu bulmak yani virüs'ü bulup yayıp ve sonra antivirüs denilen virüsleri yok eden programları satmak. Yada bilgisayarıcıları biraz iş yapmasını sağlamak ! Gelecek için öngörülen ise virüslerin internet bağlantı yollarını tıkayıp internetin kullanılmaz hala gelebileceği görüşü. Bu tezin doğru olup olmadığını zaman gösterecek ama umarım böyle bir durum ile karşılaşmayız...

Günümüzde yeni teknolojiler geliştikçe bu tür vakalar her zaman olacağı kesindir. Önemli olan bu tür olaylara karşı önlemleri almak ve bilinçli olmaktır. Yapabileceğiniz en önemli olgu ise bu tür konularda çıkan haberleri dinlemek ve yazıları okumaktır.

Yazı No : 10 - İnternet = Hayat

Hani derlerya silah çıktı mertlik bozuldu, aynı şekilde internet teknolojiside bizlerden birçok değeri götürdüğü aşikar. Ama bizlere kazandırdıkları daha fazla olduğu için artık günümüzde internetsiz bir yaşam düşünülemiyor. Şahsen ben kendimi bir bilgi canavarı olarak tanımlıyorum ve ben internetsiz yapamayacağımı çok iyi biliyorum. Çünkü hergün yeni bilgiler öğrenmek zorundayım, yoksa rahat edemiyorum. Beni geçip, internete dönersek, internetin kurulma amacını ve tarihçesinden biraz bahsedelim.

İnternet 1970 yılında Amerikan Savunma Bakanlığı tarafından, araştırma kuruluşları ve üniversiteler arasındaki bilgi alışverişini sağlamak amacı ile kuruldu. Amerikan Genelkurmay Başkanlığına bağlı ileri savunma araştırmaları proje dairesi [DARPA] tarafından geliştirilen, hangi bilgisayarın, hangi bilgisayara günün hangi saatinde bağlanacağını ve bilgilerin hangi prosedürlere göre alınıp verileceğini belirleyen bu sistemin o zaman ki adı ARPANET idi.

1980 yılının başlarında ise 56Kbps hızında ilk üniversiteler arasında TCP/IP protokülü ile konuşacak bir ağı devreye girdi. Türkiyede ise internet ile nisan 1993 tarihinden itibaren ilk bağlantı ODTÜ den gerçekleştirilmiştir. Günümüzde ise artık 512kb a çıkan hızı ile internet Türkiyede hak ettiği yeri yavaş yavaş

almaktadır. Avrupada şuan da yerel kullanıcılar 5000kb varan hızlara ulaşabilmektedirler.

Peki interneti yeterince kullanmasını biliyormuyuz? Bu sorunun cevabı koca bir hayır. Çünkü Türkiyede yapılan araştırmalar, internetin asıl kullanım amacı olan bilgi kullanımı ve haberleşme alanından çok, chat – sohbet vb amaçlar ile kullanıldığını gösteriyor. Peki interneti nasıl verimli kullanabiliriz ve istedigimiz bilgiye en güncel nasıl ulaşabiliriz. Bu sorunun cevabı çok basit, benim [gogil amca] diye hitap ettiğim internetde ise www.google.com adresinden ulaşabileceğiniz internet ortamında bulunan 5 milyardan fazla sitenin kayıtlı olduğu arama motoruna sorarak dogru adımı atmış olursunuz. Google nin kurucuları iki üniversite öğrencisi idi ama sanırım şimdi bill gates ile zenginlik açısından yarışıyorlardır.

İkinci aşama olarak haber ve bilgi sitelerini günlük takip edebilirsiniz. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız tüm konsolosluk işlemlerini, internet ortamından www.e-konsolosluk.net adresinden yapabilirler. Karşılıklı haberleşme ve bilgilerinizi kaydetmek için 1GB alan veren www.yahoo.com veya 2GB veri depolama alanı veren www.gmail.com adreslerini kullanabilirsiniz...

Peki internetin ya kaybettirdikleri? İletişim çağındayız diyoruz ama eski iletişim araçlarından olan mektup'un degerini ne kadar hatırlıyoruz veya bayramlarda eli öpülen, saygımızı gösterdigimiz büyüklerimize ne kadar

değer verebiliyoruz. Bunlar manevi kaybettiklerimiz birde günümüzdeki insan kılığındaki çakalların internet ortamında sizin bilgilerinizi kullanarak yaptıkları hırsızlıklar veya kredi kartınızın kullanılması... Ama bunun için ilk önce şu sitelere girip bilgisayarınıza trojan ve virüs kontrolü yaptırabilirsiniz...

<http://housecall.trendmicro.com/> ve trojan kontrolü için <http://scan.sygate.com:443/cgi-bin/probe/trojanscan.cgi>

Gelecekte öngörülen internetin çok büyük bir pazar olacağı, iletişimin büyük çoğunluğunun internet üzerinden olacağı ve artık akıllı makinelerin, sizin uzaktan internet üzerinden kontrol edebileceğiniz makinelerin çağı başlayacağı öngörülmüyor. Süprizlere hazırlıklı olun. Çünkü gelecekte sizi büyük bir süpriz bekliyor...

Yazı No : 11 - GEL PC, PC...

Bilgisayarınıza en son ne zaman virüs veya trojan taraması yaptırdınız veya en son kendiniz bilgisayarınıza ne zaman bakım yaptınız? Eğer bu soruların cevabı uzun zaman oldu ise, bu yazıyı okumanızı tavsiye ederim... PC [Personal Computer] anlamı türkçemize kişisel bilgisayar olarak çevrilir. Bilgisayarlarımızı kedi gibi görüp bazen, gel pc pc demekte fayda görüyorum...Bu yazımda bilgisayarımıza yazılımsal olarak rahatlatıcak ve virüslerden nasıl temizleyeceğiz kısaca bu konulardan

bahsedeceğim. Bu arada windows ailesine 3.X, 95,98, ME, 2000, XP derken şimdide Windows Vista [Longhorn] adı ile yeni bir üye 2006 yazından itibaren katılıyor. Windows XP' den sonraki yeni jenerasyon işletim sistemi olacak Windows Vista'yı gelecek günlerde konu olarak ele almayı düşünüyorum.

Bilgisayarımızın daha rahat çalışması ve açılışını hızlandırmak için, bir püf vereyim. BAŞLAT menüsünden çalıştır seçeneğini tıklayıp açılan menüye MSCONFIG yazın. Daha sonra ise gelecek menüde Başlangıç imgesini tıklayıp ctfmon seçeneği dışındaki menülerdeki işaretleri kaldırın. UYARI : Bu işaretleri kaldırırken eğer ekran kartınız, ses kartınızın başlangıçta yüklenmesi gereken sürücüler var ise bunların işaretlerini kaldırmayın, yoksa ekran veya ses kartınız tam çalışmayabilir ve MSCONFIG windows işletim sisteminin ana başlangıç ayarlarının olduğu bölüm olduğu için lütfen belirttiğim ayarların dışındaki ayarlara dokunmayın. Bu işlem bilgisayarınızın açılıştaki hızını artıracaktır.

Şimdi gelelim güvenlik olayına, ilk iş olarak bilgisayar ve kişisel bilgilerinizin güvenliği için Windows XP işletim sisteminin açıklarını kapatmak için gerekli yazılımları yüklemeliyiz. Windows XP Türkçe için gerekli yazılımları aşağıdaki adresten yükleyebilirsiniz.

<http://v4.windowsupdate.microsoft.com/tr/default.asp>

Windows Güvenlik açıklarını yükledikten sonraki aşama ise bilgisayarımızda trojan denilen, bilgisayarımıza

yazılımsal olarak bir zararı olmayan ama bizim kişisel bilgilerimizi [e-mail password, kredi kartı numaraları vb.] başkalarına ulaştırıran yazılımlara trojan denir. Şimdi ise bilgisayarınızda trojan olup olmadığını tarıyalım...

<http://scan.sygate.com:443/cgi-bin/probe/trojanscan.cgi>

En son aşama olarak bilgisayarımıza güncel bir anti-virüs programı yüklemeliyiz. Piyasada veya internet üzerinde bolca virüs koruma veya virüs temizleme programı olarak adlandırdığımız anti-virüs programları mevcut ama benim size tavsiyem F-Secure şirketinin üretmiş olduğu Security 2005 antivirüs programıdır. Bu yazılımı download edebilmek için adres :

<http://www.f-secure.com/protectyourpc/>

Son olarak bu yazımdaki bilgileri uyguladığınız zaman, sizin virüslerden değil, virüslerin sizden korkacağından şüphemiz olmasın...

Yazı No : 12 - Evlilik 3 Yıl içinde...

Büyük şirketlerin evlenmesine alıştık, Sony-Ericsson, MercedesBenz-Chyrsler gibi. Ayrıca cep telefonu ile internet“in evlenmesinide yavaş yavaş alıyoruz. Cep telefonu ile internetin evlenmesinden wap, umts gibi adını yeni duyduğumuz teknolojileri öğrendik. Simdi ise sıra internet ile Televizyon“un evlenmesine geldi. Herkes bu evliliğin sonucunda dünyaya gelecek yeni teknolojileri

merak ediyor. Şuanda altyapısı ve hazırlığı devam eden bu evlilik, 3 yıl içinde gerçekleşmesi öngörülmekte...

Peki bu evlilik bizlerden neleri götürüp, neleri getirecek. Ben Televizyonun olmadığı zamanları bilmiyorum fakat büyüklerimizin dedikleri kadarı ile televizyon olmadan insanlar arası ilişkiler daha sıkı-fıkı, misafirlikler daha uzun ve muhabbet şeklinde geçermiş. Şimdi günümüze baktığımızda hepimizin evinde en az 2 televizyon var ve insanlar arası ilişkiler giderek azalmakta. İnternet-TV evliliğinde ise artık istediğiniz programı siz seçip, istediğiniz zaman siz izleyebileceksiniz, hatta kayıt imkanınızda olacak.

Peki ya götürecekleri bizlerden? İşte bu büyük bir soru işareti ! Ama benim öngörüm, insanlık makineleşme yolunda bir ileri adım daha atmış olacak, insanlar arası ilişkileri bırakın, insan kendi ailesine bile yabancılaşabilir. Bunu kesinlikle istemiyorum ama kim bana TV“ den daha çok, çocuklarına zaman ayırabildiğini söyleyebilir !!! Düşünün artık TV“yi siz programlayabiliyorsunuz, dizi bekleme, program bekleme ve reklamlar tarihe karışıyor. Bu imkanlar ile TV-İnternet evliliğinin götüreceklerini...

Nasıl işleyecek İnternet-TV? Newsweek dergisine göre; sadece 3 yıl içinde izleyiciler TV kanallarının tüm dizi, haber ve filmlerine belli bir ücret karşılığı sahip olacak. Böylece kanala bağımlı kalmadan istediği zaman istediği programı izleyebilecek. Dizi kaçırma derdi bitecek!

Sanford Bernstein araştırma şirketinin tahminlerine göre; 2008 yılında televizyonculukta yeni bir çığır açılacak, artık izleyiciler neyi ne zaman izlemek istediklerine kendileri karar verecek. Telekom devi SBC ile 400 milyon dolarlık anlaşma imzalayarak IPTV (internet üzerinden televizyon yayını) için ilk adımı atan Microsoft'un patronu Bill Gates de, "Günümüzde yayın yapan televizyonlar size ne veremiyorlarsa onları biz sunacağız" sözleriyle bu alanda ne kadar iddialı olduklarını ortaya koyuyorlar. İşte yeni nesil televizyonculuğun getireceği yenilikler:

- TV'lerin tümü internete bağlanacak.
- Bir televizyon kanalı o sezon içinde yayınlayacağı bütün programları paket halinde izleyiciye sunacak.
- Haber yayıncılığı tamamen değişecek. Artık izleyicinin takip edeceği haberlere yayıncı kuruluş karar veremeyecek. İzleyici televizyonunu açıp haber menüsüne girdiğinde karşısında o günün tüm haberlerinin başlığını bulacak.
- Televizyon tanımı da tamamen değişecek. Yeni nesil cihazlar sayesinde cep telefonundan ve taşınabilir oynatıcılar ile otobüste, yolda, piknik yaparken TV izleyebileceğiz.

Aslında gelecek teknolojiler ne kadar inanılmaz gibi gözüksede, o kadar gerçek !!! Bende şunda Yapay Zeka [Künstliche Intelligenz] adlı bir proje üzerine araştırmalar yapıyorum. Bu konuyu ileriki yazılarımda değinmeyi düşünüyorum ama şimdilik şukadarını belirteyim, bir makine sizin duygusal ve psikolojik durumunuzu algılayıp, size ona göre davranacak. Bu bir başlangıç ama ya sonra ???

Halil Ünsal NAMAZCI, 03 Aralık 1979 tarihinde Giresun'da doğdu. Türkiye'de Kontrol Sistemleri Teknolojisi bölümü yüksek öğrenimini tamamladıktan sonra Türksat Uydu Haberleşme Merkezin'de bitirme tezini tamamladı. Daha sonra ise bilgisayar öğretmeni olarak çalıştı. Yazarımız bilgisayar mühendisliği yüksek öğrenimine ve çalışma hayatına Bilgisayar Uzmanı olarak almanya'da devam etmektedir. Yazarımıza halil@namazci.com e-mail adresi ve www.bilgisarayi.com web sitesinden ulaşabilirsiniz.

